

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe 1 lună . . . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Galvarul nostru.

Ieșind din temniță, deputatul Ștefan Petrovici a fost întâmpinat de Lugoju întreg. A fost o bucurie mare și duioasă, aceea de a-l revedea pe acelce a suferit pentru o idee. Cine a avut aici alt sentiment decât acela al bucuriei și simpatiei pentru condamnat? Cine ar fi îndrăznit să ridice glasul plin de indignare spre a protesta împotriva sărbătoririi unui »răufăcător«?

Căci tribunalul a judecat și tribunalul a găsit că Ștefan Petrovici este un element primejdios societății, că faptele sale sunt vătămătoare concetățenilor săi. Așa glăsuiește verdictul adus de chiar concetățenii săi constituiți în curtea cu jurați. Dar atunci pentruce tot concetățenii săi l-au sărbătorit și preamărit la Lugoju? Unde este convingerea generală, sentimentul public că Ștefan Petrovici este un nelegiuit? Și unde-i rezultatul vizat de justiție, de-a face o pilduire, de-a înfricoșă și de-a reține pe alții dela asemenea fapte? Și în sfârșit unde-i scopul oricărui verdict penal, de-a »îndreptă« pe cel »păcătos«?

Nu vede justiția țării noastre că toate scopurile vizate prin activitatea ei se zădărnicesc? Nu vede ea că departe de-a produce convingerea că fapte ca a lui Ștefan Petrovici sunt păgubitoare societății, departe de-a face ca Petrovici să fie proscris și surghiunit ca un răufăcător din sânul societății, el este sărbătorit și preamărit?

În oricare țară autoritatea, prestigiul moral al justiției se razimă pe convingerea neștrămu-

tată a tuturor, că verdictele ei sunt expresia cea mai înaltă a dreptății și echității nepărtinitoare. Am publicat deunăzi a doua-oară un pomelnic lung al pedepselor și amenziilor dictate de justiția noastră. Și ori de câte ori s'au adus astfel de verdicte, societatea, mediul celor osândiți a dezmințit justiția sărbătorind pe »vinovați«. Unde-i aici convingerea generală a vinovăției celor condamnați?

Mai mult chiar, legea oprește sărbătorirea celor condamnați și cere pedepsirea celor cari se pun în opoziție cu hotărârile justiției. Dar ce poate să facă procurorul și tribunalul când o societate întreagă, un oraș întreg ca Lugoju sărbătorește pe cel osândit? Justiția se găsește în neputința de a aresta, de a judeca și condamna pe toți aceștia cari s'au solidarizat cu »vinovalul« și o lege întreagă este pusă în evidentă absurditate. Nu vede justiția noastră că prin astfel de fapte ea își compromite autoritatea nu vede ea că fiecare verdict de acesta este un nou dezastru, o nouă înfrângere ireparabilă pentru prestigiul ei moral?

Dar se va spune, că poate calvarul nostru nu-i condamnat de toți cetățenii țării. Dacă opinia publică românească reprobă verdictele tribunalelor, opinia publică unguerească le aprobă.

Dar tocmai pentru că opinia publică este împărțită în două tabere, tocmai pentru că o judecată solidară și uniformă nu se poate stabili, justiția ar trebui să stea pasivă, la o parte. Amestecul ei este un amestec în luptele politice și orice verdict adus de ea este

un *parti pris*, o atitudine luată pentru sau contra unui partid. Cine se amestecă însă în luptele politice, nu are dreptul de-a fi cruțat de adversar, el se expune tuturor hărțuvelor, defaimărilor compromițătoare și micșorătoare de prestigiu.

Dar justiția noastră, cărmuitorii noștri înțelege-vor ei aceasta? Prea puțină nădejde. Dimpotrivă, prigoana pornită împotriva noastră merge cu o iuțală tot mai nebună, tot mai amețitoare. Stăpânitorii noștri sunt cu prinși de-un fel de beție, de beția, de setea omului crud după victime tot mai multe.

Adesea ne întrebăm, nu știu ei aceea ce știe toată lumea, ceea ce copiii învață la școală: că asuprirea întărește pe asuprit? Nu s'au gândit ei niciodată că efectul asuprirei lor este invers celui dorit? Dar ei merg înainte și vor merge înainte încă multă vreme pe calea aceasta — până când vor izbuti să ne trezească și să ne întărească pe deplin.

Căci aceasta-i menirea lor istorică. În marea și nepătrunsa ei înțelepciune, istoria a împărțit astfel rolurile între noi și ei. Lor le-a urzit orbirea fatală a tuturor asupritorilor și nouă ne-a dat rolul și puterea de-a suferi și de-a ne întări. Să nu cântim, să nu ne tânguim de rolul acesta. Să-i fim recunoscători că ea se îngrijește de educația noastră. Îndrăznim chiar să afirmăm că numai ea, asuprirea, ne poate da adevăratul titlu de drept de existență.

Suntem un popor tinăr, necopt pentru a duce o viață neatârnată și proprie. Dacă istoria, prin cine știe ce împrejurări,

POZIȚIA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Sfântul François d'Assise.

— François Coppée. —

Mai întâi el e patronul meu și apoi e adorabil. Dar eu nu-l cunoașteam decât din magnifica pagină a lui Bossuet și din Fioretti.

Ați citit Fioretti? Nu. Atunci alergați numai decât spre Saint-Sulpice, intrați într-o librărie catolică, cumpărați volumașul și oricât de puțină poezie ați avea în imaginație o să fiți încantați. Acesta e giuvaerul literar al secolului al XIV-lea. Niciodată nu s'a cules din grădina legendei o jerie mai proaspătă, și din aceste flori de vis crescute pe mormântul bietului François, izvoarește cel mai dulce parfum de sfințenie.

Da, acolo în Fioretti veți învăța mai întâiu să cunoașteți și să iubiți pe cea mai plăcută ființă pe care a cunoscut-o lumea de-a Iisus. Acolo veți vedea pe acest frate pios și bun spălând rănilile unui lepros nelegiuit și vindecându-i în acelaș timp corpul și sufletul; acolo veți vedea pe acest frate pașnic pe care păsărelele se așează fără frică, în rugăciunile sale, pe acest fermecător care făcea cu graiul său să se târască la picioarele sale teribilul lup din Gubbio. Acolo îl veți auzi gemând de durere și de beție, văzând în paimnele sale, la picioare și în coastă semnele celui răstignit. În Fioretti veți găsi acest poem ales pe care n'am putut să-l citesc decât cu lacrimi de duioșie în ochi și a cărui substanță e aceasta...

Sfântul François din zmerenie, n'a voit să se facă preot și a rămas simplu diacon. Într-o zi de primăvară cum slujă la liturghie ca diacon într-o biserică ruinată și deschisă din toate părțile, rândunicile cari își făcuseră cuiburile acolo, turburau cu ciripitul lor medtarea credincioșilor. François ridicând ochii le zise atunci: »Rândunicilor, surorile mele, lăsați-ne să săvârșim în pace slujba divină«. Indată tăcură și când se sfârși liturghia, François grăi iarăș păsărerelor: »Rândunicilor, surorile mele, acum e rândul vostru de a celebra gloria lui Dumnezeu«.

»Fabule ridicole! Povești de bătrână!« strigă domnul Homais, fierbând de-o mânie volteriană și poruncește băiețelului său să i recite tabla lui Pitagora și să i spuie cu energie că două și cu două fac patru, chiar cinci câteodată, de exemplu când e vorba de a prepara nota unui client.

Vai! eu nu cred în miracole, dar sunt adânc desnădăjduit de scepticismul meu. Ce importă după toate, dacă sfântul François d'Assise a fost sau nu făcător de minuni. Dacă n'avea semnul cuelor la picioare și în palme, nici semnul loviturii de sulită sub țâța stângă, avea totdeauna în minte imaginea Celui Drept răstignit pe cruce. Bunătatea fără margini, mila universală îi umplea inima; într'însa ardea iubirea creștină pe care o răspândea asupra tuturor creațiunilor chiar și a animalelor, umiliți noștri frați de suferință și eră gata întotdeauna pentru suplicii și pentru moarte ca să-și arate credința.

Iată adevăratul miracol! Iată pe acela pe care am putea să-l desăvârșim și noi. Dar nu, semnele sfinte nu se arată în inimile noastre amorțite de egoism, în mâinile noastre care se în-

chid și se sgârcesc pentru puțin aur, în picioarele noastre care nu se grăbesc să alerge după opere de mizericordie. Noi nu mai știm să imblânzim cu vorbe dulcise pe acest lup informat Mizeria și din cerul nostru jos și sombru nu mai știm să chemăm cu vocea inspirată poporul înaripat care zboară și cântă, divinele pasări ale idealului.

Să lăsăm acolo de altminteri supranaturalul!

Iată o excelentă: carte *Vieța sfântului François d'Assise* de Paul Sabatier, carte de erudit și de critic scoasă din izvoarele cele mai sigure, plină de documente autentice, carte de istoric, de savant, pe care nici un episcop, nici un personaj ecleziastic, n'a scris *imprimatur*, — autorul, cred că este protestant — și care ne arată în aureola adevărului figura sfântului François.

Icoanele religioase, — trebuie s'o spun — mi-au stricat puțin pe sfântul meu François, cum strică toate de altminteri. Cunoașteți ceva mai urât, mai poit decât platrele spoite și aurite din sirada Bonaparte? Ele dezonoarează toate bisericile noastre și proclamă acolo în mod suparator gustul rău al clerului. Să nu se aducă ca scuza prețul prea mare. Ca Théophile Gautier, înaintea oricărui ornament nefolositor sau neplăcut, aș răspunde și eu: »De ce nu, nimic?« Cine n'ar preferi să se spovedească și să se grijească înaintea unui altar de piatră și a unei cruci de lemn? Mla, sunt încredințat de asta, nu poate să fie decât jignită de culorile prea băltoare la ochi și de luxul prost al acestor podoabe ridicule.

Icoana sfântului François d'Assise foarte răspândită și foarte populară, rămâne totuși suportabilă, căci e reproducțiunea unui cap de operă

ne-ar hărăzi acuma soarta acestei vieți naționale, pentru noi, aceasta ar fi o nenorocire. Nimeni nu ne-ar putea nimici mai sigur decât dându-ne acuma libertatea pe care o cerem și trebuie — de altcum — să o cerem.

Pentru aceea calvarul nostru este în realitate un drum neoprit spre culmea nu a suferințelor, ci a libertății, a puterii și a înfloririi adevărate!

Ziua nașterii M. Sale. Mâne, Duminică, 18 l. c., din incidentul zilei onomastice a regelui se va ține în Buda pe Vérmező revistă militară, care își va lua începutul la orele 8 dimineața. Înainte de-a se începe revista se va celebra serviciu divin.

Mare congres catolic va avea loc la sfârșitul lunii acesteia în Pécs. Intre »străinii«, cari și-au anunțat participarea la congres, este și episcopul Lugojului, dr. Vasile Hossu.

Căderea lui Joanovits. Cunoscutul satrap al comitatului Timișorii vicespanul Joanovits Sándor, urit în comitat fără osebire de naționalitate, în fine doar totuși va pleca. La vre-o 150 membri ai congregației, s'au întrunit ieri în conferință într-o sală a otelului »Kronprinz« și au hotărât că la restaurarea din toamnă să nu-l mai realegă pe Joanovits, ci în locu-i să aleagă pe protonotarul Ferenczy. Membrii congregației s'au prezentat apoi la locuința fișpanului Kabdebó, — împotriva căruia precum se știe asemenea a intrigat Joanovits — și l-au asigurat de nestrămutatul lor devotament. Fișpanul în răspunsul său a afirmat că se simte foarte măgulit de manifestarea de dragoste ce i-se aduce.

— Vă asigur, — a zis — că voiu pași totdeauna pe calea dreptății și-mi voi ținea locul până ce mă bucur de încrederea guvernului și a comitatului.

Se crede că acțiunea aceasta, a pecetluit definitiv soarta voinicosului vicespan, care nu-și mai încăpea în piele.

a statuei lui Alfonso Cano, al cărui original în lemn se găsește în catedrala dela Burgos.

Un cap de operă, da, un cap de operă ispaniol, de-o artă sălbatică, de-un realism crud. Sfântul îmbrăcat cu rassă și acoperit cu glugă stă în picioare cu mâinile ascunse sub mânecile largi. Un picior gol iese de sub rasa sfârșită care lasă să se vadă puțin coapsa. Cingătoarea dimprejur e o frânghie. Mișcarea lui de un mare stil, dar fața încadrată de gura rotundă a glugei, înspăimântă. În fața istovită ca de fildeș pe care ofilesc firele rari și galbene din barbă, gura se întredeschide dureroasă, arătând dinții cu o strâmbătură de cadavru, și ochii deschiși de un albastru verzui, de un albastru marin, evocă o idee de agonie.

Cine este acest fakir, acest gymnosofist hipnotizat? E un călugăr fanatic, un închizitor care pleacă cu pasul său de spectru să ia o făclie de ceară și să însoțească o procesiune de victime la un autodate. Acesta nu poate să fie umilul, blândul, duiosul, dar totdeodată harnicul, voinicul, veselul François d'Assise.

Noi datorim această recunoștință lui Paul Sabatier. El a șters pentru totdeauna numele sfântului François de pe micul pedestal al statuei mișcătoare, dar sinistră a lui Alonzo Cano. Grație cărții de care vorbim, fondatorul ordinului »Frații Minori« își ia adevărata fizionomie. El ne apare sub cerul limpede în peisagiul armonios al Ombriei, sărac printre săraci, cerșind pentru ei, trăind din lăpădăturile lor și alegându-și de preferință drept azil dărâmaturile ori lazareturile de leproși, dar ducând ca un fel de beție această vieată de ascetism; iubind și contemplând

Comitatul Sătmar contra lui Wekerle. Înainte cu câteva săptămâni Wekerle a numit consilier financiar pe un anume Majos, fost vice-comite al comitatului în era lui Fejérvary. Din această cauză comitatul Sătmar îi va vota neîncredere lui Wekerle.

Călătoria regelui Eduard.

Regele Eduard VII al Angliei își urmează călătoria. Ieri înainte de amiază a plecat din Ischl, unde a avut o întrevedere cu monarhul Austro-Ungariei, la Marienbad. Francisc Iosif a petrecut pe înaltul oaspe la gară, unde și-au luat rămas bun în modul cel mai amical. Regele Angliei va petrece și în anul acesta mai multe săptămâni în Marienbad, spre a face obișnuita-i cură. Secretarul de stat Hardinge, care a petrecut pe monarhul său până la Ischl, s'a reîntors în Anglia; baronul Aehrenthal a plecat la Viena.

Plecarea din Ischl. Ieri dimineață a plouat bine, iar cerul frumos de alaltăieri era acoperit cu nori grei. Regele Eduard părăsind vila lui Francisc Iosif s'a dus imediat la hotel și s'a culcat; la orele 9 dimineața el dormea încă. La orele 9 înaintea hotelului era adunată o mulțime mare, care aștepta plecarea regelui. Lacheii au pus în trăsurile regale o mulțime întreagă de geamantane, pachete, etc. Un servitor plimba câinele regelui. Detectivii englezi stăteau în anticamera hotelului și examinau pe toți cari intrau și ieșeau. Ministrul afacerilor externe austriace, baronul Aehrenthal, a făcut o scurtă vizită secretarului de stat Hardinge și a lăsat bilețul și regelui Eduard.

La zece fără un sfert a sosit monarhul Austro-Ungariei într-o trăsură închisă și peste câteva minute ambii domnitori au plecat în trăsura la gară. În gară erau adunați membrii familiei imperiale, austriace. Regele Eduard a îmbrățișat, luându-și adio, pe împăratul și regele Francisc Iosif, l-a sărutat pe amândoi obraji și i-a strâns călduros mâna. Apoi s'a urcat, cu suita sa, în cupeul regal. Scena plecării a fost fotografiată.

natura, bucurându-se de toate frumsețile, celebrându-le neconținut, ca incomparabilul său *Axiom al Soarelui*, în care Iyrismul sfânt atinge înălțimi miraculoase.

Acolo e fermecătoarea originalitate a sfântului François. Acest mistic e un om energic, activ și dispus. El își făurește opera sa cu veselie cântând gloria lui Dumnezeu. Extrasul său e plin de fericire, sufletul său se revărsă de veselie și de iubire.

Intreprinderea acestui mare servitor al lui Hristos, fu imensă. El voi cu toate cruzimile secolului al XIII italian, în cele mai sângeroase momente ale evului mediu, să întoarcă și să supună toate sufletele, adevărului primitivei evangheliei, la legea iubirei. A fi iubit de Isus, totul e în asta. Cine sunt preferenții săi? Săracii. Să fim dar toți săraci, să ne servim și să ne iubim ca niște frați. Astfel fu visul său și lucru neauzit, predicând cu cuvântul și cu exemplul, el îl realiză aproape, răspândi ca o contagiune nebunia sa sublimă de a jertfi și de caritate.

Aceia ce fură actele sale, întovărășirea sa de suflet cu sfânta Clara, cufundă ordinul său, cum Roma uimită în fața atâtor virtuți văzu în asta un pericol, o schismă aproape în sfârșit cum sfântul primind din supunere disciplina bisericești pentru institutul său nimici el însuși cu o suferință secretă adevărată-i forță și influență în viitor, nu pot s'o arăt aici și sunt silit să trimet pe cetitorii mei la frumoasa și mișcătoarea poveste a lui Paul Sabatier.

Inchid cartea cu melancolie.

Unde sunt sufletele de foc, unde sunt marii semănători de bunătate ca sfântul François?

Situația politică.

Alegerea dela Beiuș. — Ațâtare fără frâu. — Supilo despre lupta negativă. Iarăși destăinuri despre Gross-Oesterreich.

Alegerea dela Beiuș.

Iarăș vechea poveste. Presa șovinistă din nou începe să arunce cele mai sfruntate minciuni în sarcina alegătorilor și preoților români. Despre cei dintâi spun, că îi bat de-i slufesc pe unguri, iar despre preoți scriu, că-i jură în biserici pe alegători, ca să voteze numai cu părintele Lucaciu. Toate aceste minciuni le exploatează autoritățile administrative, ca să aibă cuvânt de a teroriza pe alegătorii români cu cei 300 jandarmi comandați.

Le cunoaștem noi prea bine tactica.

»Ațâtarea fără frâu«.

»Népszava« scrie despre alegerea dela Beiuș. Spunând că guvernul și-a pus candidatul zice:

»Bine, asta la locul său, dar nu-i la locul său că românii încă au pus un candidat. Ce fel de ticăloșie e asta? Va să zică afară de candidații oficiali patrioți mai vrea să ia cineva parte la munca legiurii? Scandal! Ba chiar ticăloșie!! Ba chiar ațâtare fără frâu!! Da, asta-i termenul potrivit: candidatura românească este o ațâtare! Așa scriu toate ziarele patriotice. Și cum se învederează agitația asta fără țarmuri. Numai curat în faptul, că un român și-a pus candidatura etc.

Supilo despre lupta negativă.

Supilo de vr'o două săptămâni scrie în ziarul său »Novi List« articoli despre situația și lupta politică a Croației. În nrul din urmă a ajuns să vorbească despre *lupta negativă*, pe care au s'o poarte croații față cu Ungaria.

Maghiarii vor — scrie Supilo — să decreteze prin lege oficialitatea limbei maghiare în Croația. Noi nu voim acest lucru.

Maghiarii vor, ca banul croat să fie exe-

Credința care-i strânse odinioară, a murit. Cu tot sgomotul progresului științific, cu tot vuetul mașinelor, n'aud din toate părțile decât cuvinte de violență și de ură; și nu se știe cari sunt cele mai descurajante, ale sătuirilor nemiloși sau ale morților de foame împinși la extrem. Asta te înfioară. E ca o iarnă morală. Ah! ce dulce ar fi o primăvară a inimilor, o primăvară de fraternitate printre oameni.

Și cu mâna pe ochi, întreb orizontul negru. Dar nu vă văd sosind, rândunelelor, surorile mele, rândunelele ale speranței și ale amorului!

Traducere de Gh. D. Mugue. (Sinaia).

H A Z.

La examen.

Invățătorul: Ian spune-mi băete, pentru ce a lungat Dumnezeu pe Adam și Eva din rai?..

Școlarul: Pentru că nu au plătit chiria.

Ce știe ea.

O bucătăreasă ajunsere și ea martoră, în ceva crîmpită, pe la lege.

Când să o asculte, judecătorul îi ia naționalul (numele, vârsta, locuința și averea), și o întrebă:

Tu ce știi?

— Eu, mă rog de iertare, știu să fac de mâncare!

cutorul ideii de stat unitar maghiar. Noi nu voim acest lucru.

Maghiarii vor, ca ideea de stat unitar maghiar să ajungă a fi legală în Croația. Noi nu voim acest lucru.

Dar mai sunt multe — continuă Supilo — pe cari nu le voim. Acestea sunt numai cele trei chestii, cu cari ne-au atacat. Aici va fi ciocnirea cea mai înverșunată. Dacă vom învinge cu acestea, ne va fi ușoară situația față cu celelalte chestii.

Sunt diferite păreri cu privire la ce voim. Pot însă afirma categoric, că nu există în Croația croat, ori sârb cinstit, care să aibă altă părere cu privire la cele trei chestii sulate. Nu e partid, nici grupare, nici fracțiune, care să nu fie de o părere cu națiunea în aceste trei chestii.

Supilo își termină astfel articolul:

Eu cred, că ținuta, pe care au luat-o maghiarii, e urmarea șovinismului lor orbitor, dar totuș trebuie să ținem cont de el. Maghiarii sunt capabili de orice și astfel și noi trebuie să fim pregătiți pentru orice eventualitate. Ne aflăm în pragul unor serioase momente, dar nu trebuie să ne speriem, pentru că cheia situației este totuși în mâna noastră.

Iarăși destăinuri despre Gross-Oestreich.

»Pester Lloyd« are iarăși »destăinuri«, natural cât mai »sensaționale«, despre legăturile mișcării pentru »Gross Oestereich« și dintre români. Publicul cunoaște valoarea acestor »destăinuri«. De câteori nu le-am văzut deja ridicându-se ca frumoase spume colorate și plesnind pe urmă fără a lăsa ceva în urma lor? Aceeaș va fi și soarta »destăinurii« celei mai nouă. Partea cea »picantă« a întregii destăinuri este că ziarul »Gross-Oestereich« ar fi fondat de — Liga culturală din București și că-i aparține ca proprietate.

De când însă Schwennhagen, redactorul ziarului a fost expulsat, el nu-și mai scoate ziarul la Viena, ci la Passau, la granița Germaniei.

Restul destăinurilor sunt tot fantezii menite să micșoreze și să compromită, ziarul. Singurul lucru interesant este știrea că în timpul din urmă Liga culturală ar fi fost hotărâtă să conțină publicarea ziarului, dar că noul conflict croato-ungar și alianța creștini-socialilor cu croații ar fi determinat-o să continue publicarea ziarului.

Gazetăria noastră.

E grea și obositoare lăfăria gazetărească, și cu deosebire la noi.

Presa noastră e slabă pentru că sunt slabi și puțini gazetarii. Și aceasta pentru că suntem înapoiați în cultură. Frazе repеtate des, fraze banale, dar ele cuprind mult adevăr.

La noi presa nu este efluxul vieții românești, ea nu e raportorul fidel al vieții noastre etnice, al mișcărilor noastre culturale și sociale. Ea nu este expresia opiniei noastre publice.

La noi ziarele sunt ceva de sine, independente. Ele se simt îndemnate a da directivă, a îndreptă, a sulevă chestii uitate, a porni mișcări, a forma opinia românească.

Discutând mai de mult cu un prieten asupra ziaristicii îmi spuse: Am avea nevoie de un ziar mare, bine redactat, care să nu ia inițiativa la nimic, care să nu critice și să nu dea directivă, ci să fie tabloul fidel al opiniei publice și al mișcărilor noastre sociale.

Un astfel de ziar poate exista la englezi, la francezi, la germani. Pentru noi însă ziaristica este încă un puternic factor activ la promovarea culturii noastre. N'avem încă forțele suficiente, cari să plămădească o viață intensivă și cari prin numărul lor să țină în continuă agitație masa întreagă a poporului nostru. N'avem instituția, n'avem mijlocul, n'avem prilejul, care să ne țină în continuu contact. Ne lipsește solidaritatea materială, și cu deosebire cea morală.

În felul acesta presa are să susțină acest contact și ei îi revine rolul de a ține în agitație opinia publică, de a îndemna la activitate și de a lua chiar inițiativa în multe direcții ale vieții politice și sociale. Dela sine se impune așadar, ca ziaristii să fie aleși dintre cei chemați. Dar aici sunt puțini chemați și tot atâți aleși.

Nu se poate altfel. Această carieră la noi încă nu s'a luat destul de în serios. Câți profesioniști avem?

Și cu toate acestea n'avem cuvânt să ne plângem împotriva acestor purtători ai condeiului. Dimpotrivă nu avem destule cuvinte, să-i deplângem pe adevărații ziaristi. Căci să nu credeți, că n'ar exista și pseudo ziaristi.

Adevărații ziaristi sunt conștiințioși, își dau seama de chemarea lor, muncesc cu însuflețire și cu salariu destul de modest. Pentru ei există scop, țintesc rezultat. Soarta lor este însă de compătimit.

Un ziar de-al nostru nu poate susține mulți redactori. Iar cei puțini trebuie să lucreze tot atâta cât ar lucra cei mulți. Ca ziarist român trebuie să fi acasă nu numai în ale politicii și să cunoști viața noastră socială în toate amănuntele, ci trebuie să pricepi și politica externă, să fi poet și nuvelist, ca astfel să poți scrie: articol de fond, foșoară, articolul al doilea, raport politic intern și extern. Pe urmă trebuie să aduni noutăți, să scrii umpluturi, să faci corecturi și revizii.

În nimic nu te poți specializa, căci e nevoie să fi »generalizat«. Zilnic trebuie să scrii o pagină de tipar, dacă nu mai mult. Unde-ți mai rămâne timp și energie să citești, ca să aprofundezi atâtea și atâtea chestii culturale și ca să fi în curent cu toată mișcarea socială din țară și străinătate? Și cum să mai poți produce în specialitatea ta de gazetar ceva de seamă, când munca zilnică îți atrofiază toată energia și îți consumă tot timpul?

Să nu credeți, că meseria gazetărească e atât de ușoară ca bunăoară a unui funcționar, profesor etc. Funcționarul de bancă lucrează cu date exacte, profesorul își are materia — gazetarul însă trebuie să caute tot altceva. Dela el se cere în acelaș timp să instrueze și să distreze, fără ca munca lui să fie vr'odată compensată.

Dar adevăratul ziarist nici nu cugetă la aceasta. El în idealismul său visează și muncește, combinează și se însuflețește. Cum s'ar putea oare face un ziar mare: instructiv, distractiv și informativ; un ziar ieftin pentru clasa cultă și unul săptămânal gratuit pentru popor!?

Și credeți, că nu s'ar putea face acest lucru? S'ar putea și totuș — nu se poate. Pentru că un ziar românesc să poată concura cu unul maghiar din capitală, ori ca cel puțin să-l înlocuiască pe cel maghiar în casele românești, ar trebui să aibă vr'o 30—40 mii abonați. Acești 30—40 mii de abonați s'ar putea găsi în clasa noastră cetitoare. Dar nu se găsesc. Nu-i nevoie să vorbim de cauze.

Un prieten îmi vorbea mai deunăzi: Nu ne trebuie nouă ziar mare, redactat cu aparat modern. Cele ce le avem sunt foarte bune pentru noi. Nouă ne trebuie un ziar redactat într'o limbă străină, ca străinătatea să ia cunoștință și să fie

bine informată asupra vieții noastre politice și culturale.

Ideea nu este inacceptabilă. E salutară chiar. Nu mai departe decât croații au două ziare redactate în limba germană. Dar apoi »Pester Lloyd«-ul?

E neapărată nevoie, ca străinătatea să cunoască viața noastră politică — cea culturală nu va strică să o cunoască mai târziu ceva. Numai cât simpatia opiniei europene — cu toate avantajile ei — nu ne scoate la liman, dacă noi pentru realizarea aspirațiilor noastre nu facem acasă nici un pas.

Prin noi înșine e cea mai frumoasă deviză a vieții și singura ducătoare la scop. Și dacă am ajunge să avem un ziar redactat românește cu aparat modern ar însemna, că am făcut un mare pas pe calea progresului, ce-l vom obține prin noi înșine.

Iar până atunci ne mulțumim cu ce avem. Căci e suficient ce avem. Ziarele noastre sunt destul de bune pentru referințele noastre, pentru că nu putem produce altele. Și am putea produce și mai bune. Cauza nu zace în lipsa forțelor morale, ori materiale ale noastre, ci în desinteresul obștei românești și în multele interese ale diferiților particulari.

Dar n'aduc ani ce aduce ceasul, dacă se întâmplă să-și schimbe norocul pasul. Iar poporul nostru crede în noroc.

Noi credem într'un apropiat și îmbucurător avânt al — abonaților. Sandu Arginteanu.

Armata României.

În timpul războiului dela 1877 și pe timpul elementarei revoluții țărănești cel mai puternic sprijin al României a fost armata sa. Pe ea s'a răzimat întregul organism al statului, ea a salvat țara: dela ea așteptăm și pe viitor servicii mari. Credem, că interesăm publicul nostru, când publicăm mai multe date privitoare la armata română:

Întreaga armată a României se compune din trei elemente: armata activă cu rezerva ei, milițiile și gloatele.

Crema armatei o formează armata activă, căci ea fiind instruită, exersată și stând sub arme aproape permanent e gata a intra în luptă în fiecare moment. Timpul de serviciu în armata activă și la rezervă este 21—30 ani. În acest interval soldatul român stă sub arme 3—5 ani, după felul armei. După acest termen soldatul trece în »concediu« apoi în »rezervă«.

Armata activă se împarte în armată permanentă și teritorială. Armata permanentă o formează soldații încazați timp de 3 ani. Lor li-se dă o instrucție militară complectă. Numărul tinerilor înrolați în armata permanentă se fixează din partea Corpurilor legislative. Alegerea soldaților permanenți de cei teritoriali se face prin sorți; ceice trag numere mici sunt chemați la armata permanentă, iar ceice trag numere mari, trec în armata teritorială. Teritorialii sunt chemați pentru instrucție numai la anumite epoce ale anului, iar restul timpului sunt lăsați liberi a-și vedea de ocupațiunile lor. Teritorialii se numesc și »soldați cu schimbul«. Durata serviciului în armata teritorială e de 5 ani în infanterie cu schimbul și 4 ani în cavalerie cu schimbul. Din armata teritorială se iau neconținți oameni, ca să se împlinescă golurile ivite în armata permanentă.

Organizarea aceasta a armatei active prezintă îndoitul folos, că pe deoparte face întreținerea armatei mai puțin costisitoare, iar pe de altă parte nu răpește producțiunii naționale un număr atât de însemnat de brațe. Soldații cu schimbul având cadrele ofițerești și parte din subofițeri din armata permanentă, au aproape aceeaș valoare militară, ca trupele permanente. În războiul dela Pievna la 1877 două treimi ale infanteriei și cea mai mare parte a cavaleriei erau

Înainte de de-
jun, dacă beai
un jumătate de
poc al de apă
amară o o o

Igmând

alui Schmidthauer,
stomacul neregulat îl aduce în
ordine în decurs de 2—3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac, intestine și de sânge, tot așa în contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gălbănare, umflarea ficatului și fierii, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se poate căpăta în fiecare farmacie maș

bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50 fil.; să nu se confunde cu altă apă amară.

compuse exclusiv din soldați cu schimbul. Ea s'a arătat în fața inamicului tot atât de solidă și vitează, ca și regimentele formate din trupe permanente. În timpul mobilizării armata teritorială și rezervele se contopesc cu armata permanentă mărind efectivele acestuia și formând atunci o singură armată de prima linie.

Armata activă se compune din :

34	regimente de dorobanți (infanterie)
11	» » călărași
6	» » roșiori
12	» » artilerie de câmp
2	» » artilerie de cetate
2	» » geniu
9	batalioane de vânători.

Afară de aceasta: 1 batalion de geniu de cetate, 1 secțiune de aerostație, 1 divizie de Mare, 1 divizie de Dunăre.

Sunt apoi *trupe auxiliare*, cari îndeplinesc servicii auxiliare foarte importante: 1 bat. de grăniceri, 2 companii de jandarmi pedestri, 3 escadroane de jandarmi călări, 6 companii de subsistență, 4 companii sanitare, 5 comp. de administrație, 4 esc. de tren, 2 comp. și 13 secțiuni de pompieri. — Personalul medical al armatei se compune din 120 medici, 40 de veterinari și 45 de farmaciști.

În total armata activă a României are în anul curent, 1907, următorul efectiv de pace: 3370 de ofițeri, 133.500 soldați cu 23.000 de cai și 400 de tunuri.

În caz de războiu însă, când se cheamă supt arme toți soldații concediați și rezerviștii, *România poate pune imediat în linie: 3950 de ofițeri, 175.000—200.000 de soldați cu 32.000 de cai și 450 de tunuri.* Dacă însă numărul acesta de soldați nu ar fi îndestulător, la caz de nevoie se pot concentra milițiile și gloatele. *Atunci armata română ar putea atinge cu ușurință cifra de 600.000 de soldați.*

Milițiile sunt formate din oamenii, cari au trecut de vârsta de 30 de ani și ieșit astfel și din rezerva armatei active. Ei stau în acest element al armatei până la 36 de ani. Milițiile sunt organizate în felul următor: milițienii din fiecare județ alcătuiesc un batalion, ale cărui cadre sunt formate din ofițerii, cari se retrag din armata activă și din cei de rezervă, cari au trecut limita de vârstă pentru a fi ținuți în acest element. Batalioanele de miliții sunt concentrate din când în când, în proporție de 1/3 din efectivul lor, pentru a-și reîmprospăta instrucția militară. Aceste batalioane pot fi chemate și la manevre. În timp de războiu batalioanele de miliție fac servicii secundare armatei de operațiuni sau întăresc această armată.

Chemarea gloatelor sub arme se face numai în caz de războiu, iar întrebuintarea acestor trupe se poate face numai în interiorul țării. Ele nu sunt încă organizate ca milițiile; cuprind oamenii dela vârsta de 36 până la 46 ani.

România are 4 corpuri de armată: corpul I Craiova, corpul II București, corpul III Galați, corpul IV Iași.

Cât privește armamentul: infanteria are arme sistem Mannlicher, model român, de calibrul 6.5 mm. Cavaleria poartă, pe lângă sabie și o carabină de acelaș sistem ca și arma infanteriei. Roșiorii au și lance. Artileria este înarmată cu tunuri sistem Krupp cu tir rapid, model român, de calibrul 75 mm.

România posedă următoarele locuri întărite: regiunea Focșani—Nămolosa—Galați, pe Siret, și cetatea București. Construcțiunea acestor fortificațiuni a început la 1883 și a durat până la 1892. Sistemul adoptat în fortificațiuni Bucureștilor constă într-o cetate cu forturi detașate, depărtate de periferia orașului cu 9—11 km. și având între ele o distanță de 4 km. În mijlociu, în care interval se găsește câte o baterie triunghiulară. Sistemul adoptat la Focșani este propriu României și se compune din 3 câmpuri întărite, separate între ele printr'un interval de 15—20 de km.

(Datele după opul »România« editat de ministerul român al agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, 1907.)

Revista ziarelor.

»Magyarország« se ocupă în articolul său de fond cu năcăzurile sociale și în special cu chestia feminină și cu căsătoria.

Între altele spune:

»Rezolvarea chestiei nu o aflăm în ștergerea familiei și căsătoriei, ci în delăturarea greutăților de a încheia căsătorie și de a întemeia familie. Pentru că natura îl avizează pe om — cu excepția celui extrem de egoist — la viața familiară și dacă de crește numărul căsătoriilor nu înseamnă, că s'ar fi schimbat această natură a omului, ci că sunt mari greutățile împreunate cu susținerea familiei. Să punem capăt acestor greutăți și numărul căsătoriilor va crește dela sine. Cel mai mare năcăz este, că guvernele și legislatorii n'au făcut în direcțiunea aceasta (nici aiurea, *iar la noi și mai puțin*) nici pașii începători. Ba dimpotrivă, însuș statul este acela, care împiedecă încheierea căsătoriilor cu instituțiunile sale arbitrare și stricte. Statul susține celibat militar și preoțesc și îngreunează ori lasă să fie îngreunat omul cu familie cu sarcini publice, de care omul neînsurat este lipsit. Cum n'ar fi astfel progresul social în contra căsătoriei, când însuș statul dovedește ținută contrară căsătoriilor.

»Și ce exemplu rău dă însuși statul atunci, când nu face deosebire între funcționarul însurat și neînsurat, ci le dă salar egal. Urmarea acestei împrejurări este, că funcționarii neînsurați au un plus, pe care l pot cheltui în dragă voie, până când funcționarii însurați lucrează cu deficit, carele amărăște întreaga viață. Această deosebire frapantă să alimenteze poate pofta de căsătorie?

»Repetăm, năcăzul se află în împrejurarea, că statului nici nu-i pasă de asemenea boale sociale. Legislațiunea noastră după șablon n'a găsit niciodată cu cale să se ocupe de unele referințe ale vieții, cari împreună luate formează întreaga viață socială. A lipsit până acuma simțul social, care să cumpănească influința asupra vieții sociale a singuraticelor instituțiuni și dispozițiuni. *Dar acum trebuie să ne apucăm de lucru.*

Cine? Coaliția? Atunci stăm rău de tot cu îndreptarea boalelor, cari băntuie în măsură atât de mare societatea.

»Erdélyi Hirlap« din Cluj publică în numărul său de Mercuri un articol al fiului lui Ugron Gábor, fișpan în comitatul Odorheiului, intitulat: »Are Coroana maghiară nevoie de Ardeal și de părțile adnexe?« Măria Sa, dl fișpan atrage atențiunea stăpânirii asupra Ardealului, pe care cere să-l adnexeze întru toate Ungariei.

Articolul se termină astfel:

»Trăim vremuri grele. Propășirea noastră națională n'a progresat nici cu un pas în urma marilor schimbări de sistem și persoane politice, întâmplare în apropiatul trecut, dar puterea contrariilor noștri a crescut sub durată diferențelor cu Austria și cu domnitorul.

»Trebuie folosită dispoziția publică, care acum ar putea da piept cu orice atac provenit din orice direcție și care e gata a inaugura munca națională cu izbândă, pe lângă orice jertfe, ca să zdrobim pe dușmanii noștri interni.

Numai înainte!

»Az Ujság« scrie în legătură cu întvederea dela Ischl:

»În Ischl au avut loc înțelegeri de mare importanță. Astfel se explică de ce n'a fost acolo Wekerle. Dimpotrivă, precum se laudă pătrunzător coaliționistii, a fost de față steagul unguresc, în ferestrele maghiarilor și cu chipul acesta statul maghiar a fost scos în relief. Ce s'a făcut cu sentimentul șovinist? Unde sunt domni, cari pe drept pretind, ca regele ungar însuși să-și arate caracterul său de rege maghiar, dacă împăratul reprezintă pe teritoriul împărătesc ambele state? Nu numai ministrul-președinte maghiar trebuie să fie oficios cu astfel de ocaziuni, ci și culorile maghiare. Și nu în ferestrele hotelurilor, unde tocmai atât de puțin drept are steagul unguresc, ca cel austriac în Budapesta, ci pe casa aceea, unde domnitorul comun al celor două

state conferează cu alt cap de stat, pe baza puterii ambelor state.

Așa ar fi, dacă guvernul ungar ar avea cuvântul la asemenea ocazii și dacă peste tot ungurii ar conduce politica statului maghiar.

»Budapesti Hirlap« are iarăș un articol de fond despre politica kossuthistă și dualistă. Acum pentru variație, își intitulează articolul: »Patruzeci și opt și șazece și șapte«, iar nu 48 și 67, ca în rândul trecut.

Iată concluziunile la cari ajunge de astădată:

»Să fim așadar patrușoptiști pentru că anul 1848 dă națiunei capabilitatea de a dispune asupra sa independent, dar trebuie să fim și șazece și șeptiști, pentru că această politică regulează viața împreună a celor două state. Dar deoarece 48-ul mai lasă încă de dorit, nu putem jură pe el.

Și deoarece este imperfect aranjamentul 67-ist, nu putem fi nici 67-iști în sensul, cum a fost partidul liberal.

Ce urmează de aici? Că să încetăm cu politica exigențelor. Să ne punem de scop pentru viitor, să clădim pe bază nouă edificiul statului maghiar, făcând uz de fiecare peatră a 48-lui și 67-lui, care asigură nealárnarea statului maghiar, dar să delăturăm tot, ceea ce împiedecă existența împreună pașnică a celor două state, ori periclitează independența țării.

Spre scopul acesta se oferă două drumuri: ori desvoltarea, perfecționarea temeliei 67-iste; ori sitemizarea cu totul nouă a relațiunilor dintre cele două state.

Bietul 48 cât e de desprețuit astăzi, tocmai din partea înfocaților săi aderenți de ieri.

Din străinătate.

Franța în Maroc.

Ostilitățile. Amiralul *Filibert* anunță din Mazagan, că triburile dimprejurul orașului se pregătesc a face un asalt. În oraș e deocamdată liniște încă. Mulți dintre europeni fug de frica unui eventual atac din partea indigenilor. Ziarul »Matin« are o informație din Fez, conform căreia indigenii ar fi *deciși a proclama definitiv războiul sfânt.*

În Casablanca e deocamdată liniște. În 13 Aug. arabii au dat un nou asalt asupra orașului, au fost însă împrăștiți de șrapnelele bastimentului de războiu francez »Gloire«, care a început un strașnic bombardament. Populația, care e, în urma luptelor, în mare mizerie, se reîntoarce încetul cu încetul. Administrația împarte de ale mâncării între populație. În Casablanca a sosit un nou transport de trupe spaniole: 500 de inși.

Amănunte. Casablanca e un oraș ruinat. Populația orașului, care înainte cu două săptămâni atingea cifra ee 32.000, acum a scăzut la vre-o cinci mii. Marinarii au îngropat peste o mie de cadavre, dar afară de aceasta sunt o mulțime de cadavre, în împrejurimea orașului, neîngropate. Trupele și-au săpat șanțuri, în cari se adăpostesc. Aici au fost așezate și tunurile. În depărtare se arată din când câte un călăraș arab; trupele deschid un foc viu asupra lui. Atunci dispare deodată de pe orizont.

Situația în Fez. În orașul Fez ura contra europenilor crește din zi în zi. Mulți dintre europeni sunt siliți a părăsi orașul.

Rusia.

Călătoria lui Izvolski. Ministrul afacerilor externe rusești, Izvolski pleacă la

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală **HORGONY** recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară **HORGONY** după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală **HORGONY** nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală **HORGONY**.

Proprietar: **Loser János, Budapest.**

fiina lui August într-o călătorie diplomatică în străinătate. El va cerceta orașele: Paris, Londra și Viena.

Remanierea guvernului. În cercurile guvernamentale din Petersburg se crede, că o schimbare în cabinetul ministerial e inevitabilă. În Septembrie va avea, probabil, loc o remaniere ministerială. Stolypin e foarte puternic încă, Filosof, ministrul de comerț, va trebui însă să plece.

Mișcarea culturală.

Reprezentările lui Bârsan.

Cea dintâi reprezentare a dlui Bârsan va avea loc astăzi. Sperăm, că va fi bine cercetată.

A doua reprezentare a dlui Bârsan, dupăcum este deja informat publicul nostru, va avea loc mâine, Duminecă, la orele 8 seara în Casa națională.

Sunt atât de rare ocaziunile pentru noi de a asista la teatru românesc. Este deci de datorința fiecăruia dintre noi de a folosi fericitul prilej de a-l asculta pe marele nostru artist Bârsan.

Sperăm, că își va da astăzi întâlnire în Casa națională aradană întreaga inteligență din localitate și din comitat. Pentru tinerime va avea desigur efect atractiv împrejurarea, că după teatru va urma dans.

Iată prețurile de intrare la reprezentațiunea teatrală:

Loc rezervat 4 cor.

Șirul I—V 3 »

Restul 2 »

Loc de stat 1 »

Programul e următorul:

Duminecă, 18 August.

1. *Un prietin*, dramă într'un act după Calliot.

2. *Cântecul cocoșului*, comedie într'un act, după Napoleon Gallo.

3. *Nervosul*, comedie într'un act, după N. Gallo.

Intrevederea dintre Hardinge și Aehrenthal.

Ischl, 2 August. — Intrevederea dela Ischl răspunzând sentimentelor de amicitie intimă între cei doi suverani, regele Eduard al Angliei și împăratul Franț Iosef, această întrevedere a dat subsecretarului de stat Ch. Hardinge ocaziunea de a se întrevedea cu ministrul de externe al Austro-Ungariei, fostul său coleg la Petersburg. În conversațiunea lor, în care au fost tratate toate chestiunile politice actuale, d-nii Hardinge și Aehrenthal au constatat cu satisfacțiune continuarea amicitiei tradiționale care există de atât timp între Anglia și Austro-Ungaria.

În ce privește în special problema macedoneană cei doi oameni de stat au recunoscut că acțiunea de reformă începută de către puterile cari și au luat această însărcinare și sprijinită de către celelalte puteri, se află în plină concordanță cu declarațiunile recente ale cabinetului englez.

Conformitatea de vederi s'a manifestat și în ce privește propunerile ce trebuiesc făcute înaltei Porți precum și în chestiunile privitoare la modul de a trata și de a privi brigandagiul revoluționar macedonean. Atitudinea celorlalte puteri fiind conformă cu rezultatul schimbărilor de idei între d-nii Hardinge și Aehrenthal, se poate trage o prevedere favorabilă pentru eforturile desinteresate cari tind a îmbunătăși într'un mod serios și durabil situațiunea vilaetelor macedonene.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 August n. 1907.

Din cauza sfintei sărbători de Luni, Schimbarea la față a D lui, și a celei de stat S tul Stefan, de Marți, numărul proxim al ziarului nostru va apărea numai Miercuri la orele obișnuite.

Majestatea Sa.

Mâine, 18 August, împlinește Majestatea Sa Monarhul nostru șaptezecișapte de ani. Aniversara aceasta, care a fost totdeauna un prilej de sărbătoare a popoarelor sale credincioase, va fi anul acesta mai ales sărbătorită. Îndeosebi, din cealaltă parte a monarhiei, din Austria, se scrie, că toate popoarele fac pregătiri mari, pentru a sărbători în chipul cel mai strălucit a 77-a aniversară, ca un semn de adâncă recunoștință față de monarhul care a dăruit popoarelor sale sufragiul universal. Se vor aprinde focuri de bucurie dealungul și dealatele țării, drept prinos ce-i aduc popoarele recunoștitoare împăratului-democrat. Este acesta un moment vrednic de a fi înregistrat de istorie. Monarhul între monarhi, sărbătorit de vulgul celei mai largi democrații. Aceasta într-o parte a monarhiei. În cealaltă? Și aici este sărbătoare. Dar ce sărbătoare? Milioanele, în inima cărora este sădită credința sinceră către monarh, sunt într-o jale care-i împiedecă de a fi cu adevărat veseli. Cei triști, cei obidiți, cei năcăjiți, n'au sărbătoare.

Totuși este și aici un fast extern de sărbătoare. O loialitate hipocrită aranjează și aici serbări în cinstea monarhului.

La aceste serbări nu iau însă parte cei năcăjiți, milioanele adică, cari nu pot serba împreună cu această oficialitate, falsă și nesinceră față de monarh, tirană și asupritoare față de popor. Și totuși, esteaceasta o zi de mare bucurie și pentru desmoșteniții țării noastre. Bucuria unei mari nădejdi care vine ca o rază din strălucirea serbătorii de dincolo. Ei cred, cred nestrămutat că va mai veni odată ziua aceasta, tot așa de strălucitoare și pentru ei, că monarhul care a desorbit o jumătate a împărăției sale, nu o va lăsa pe cealaltă jumătate în lanțuri, în obidă în sclăvie. Cred... și în credința aceasta este marea sărbătoare a inimilor cari se întorc spre Monarh, la ziua aceasta, cu dragoste, loialitate cu alipire nețermurită.

În Catedrala din Arad se va oficia un Te-Deum de însuși P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp cu asistență întregului cler din Arad.

În garnizoana din Arad se va serba în chip extraordinar de strălucit ziua M. Sale. Comandantul garnizoanei generalul *Arendt* va ținea o revistă a trupelor. La 2 corpul ofiteresc va da un banchet la Crucea albă.

— **La temniță.** Părintele Simion Blajoran din Hodoș și-a început în 19 August în temnița din Lugoș pedeapsa de 30 zile închisoare ordinară, pentru «violență contra singuraticilor» comisă cu ocaziunea primei alegeri dela Lugoș (30 April 1906). Să-l întoarcă Dumnezeu în pace între ai săi.

— **Logodnă în familia imperială austriacă.** Ieri după amiază s'a dat la curtea imperială din Viena un prânz, cu care ocaziune s'a întâmplat și logodna prințesei Gabriella, fiica prințului Frederich cu prințul George de Bavaria.

— **Principele Ferdinand al Bulgariei** a plecat dela moșiile lui din Ungaria de-nord la Sofia, spre a lua parte la serbările jubilar.

— **Glusul unui țaran.** «Libertatea» primește o mică scrisoare dela un celitor al ei. O dăm aci și noi: On. Red.! Demult îmi pachetez clisa cu «Lumina» stinsă a lui Kossuth și o mai șt cetesc, nu pentru ca să-i cred, ci să rîd de măgăriile ei. E de neînțeles faptul că în toți numărul ei să află la ghicitori ca dezlegător și zelosul luptător dr. D. Lascu. Oare jidani din jurul «Luminei» vreau să facă reclamă cu numele acela, că eu nu cred că dr. Lascu să murdărește cu foaia aceea și trimite regulat în toată săptămâna ghicitoriile dezlegate? *Ioan Belea, ec.*

— **Mulțumită.** Pe toți aceia, cari din incidentul decedării mult regretatului nostru fiu, soț, tată, socru, moș și unchiu, au binevoit a lua parte la doliul nostru prin participarea la înmormântare ori condolențe, îi rugăm pe această cale, să primească cele mai sincere mulțumite ale noastre, și ținem a mulțumi în special dlor preoți și învățători, cari au binevoit a funcționa la actul înmormântării. Familia regretatului preot *Victor Russu.*

— **Cometa »Daniel«.** De câteva zile toți vorbesc despre cometa sau steaua cu coadă, care acum de câțva timp se poate vedea pe cer chiar cu ochii liberi la răsărit, cam dela 2 ore dimineața, până se luminează de ziua. Această cometă se vede în multe părți ale lumii ca și la noi.

Faptul că a apărut pe cer o cometă nu este rar în domeniul astronomiei, și ca probă este că aceea de care se ocupă actualmente lumea, este a patra dintre acele descoperite dela începutul acestui an. Primele 3 au fost telescopice, adică nu puteau fi văzute decât cu lunete puternice; cea de a patra care de câțva timp se vede chiar cu ochiul liber, este într'adevăr dintre cometele rari și frumoase și s'a numit Cometa »Daniel«, după numele descoperitorului său. Ea a fost descoperită la 9 Iunie a. c., la Princeton (Statele Unite, America). Din cauza foarte mari depărtări la care se află, ea se vedeă mică de tot și fusese clasificată de a 11-a mărime. De atunci ea se apropie de soare și de pământ, așa că mărimea sa a crescut necontenit. Acum ea este cam de a 4-a mărime.

Cometa Daniel a fost observată la Institutul Meteorologic dela Filaret, cu luneta sa ecuatorială. Ieri dimineață, 3/16 August, ea se găsea în constelațiunea germanilor. Sâmburele sau nucleul foarte strălucitor, reprezintă o mărime de cel puțin 10 mil. kilometri. El este înconjurat de o nebuloasă, care în direcțiunea opusă soarelui, se termină cu mai multe cozi, ce de și nu sunt bine distincte și nici prea lungi ca aparență, totuși lungimea lor este de peste 150 de mii kilometri.

Această cometă devine din ce în ce mai strălucitoare cu cât se apropie de soare și de pământ; la începutul lunii Septembrie, ea se va găsi în punctul cel mai apropiat de soare.

— **Din ale guvernului »național«.** Ministrul de interne a suspendat autonomia comunei mari Rosenberg, pe motivul că s'au aflat neregularități în manipularea banilor comunali, și toate afacerile comunei le-a încredințat unui comisar.

Adevărul e că slovacii, între cari e situată comuna Rosenberg, au luat cârmuirea comunei din mâinile ungarilor, cari o jefuiseră, și astfel guvernul caută numai nod în papură ca să delătore pe slovacii din fruntea comunei.

— **Amănunte din călătoria prințului Borghese.** Prințul Borghese, învingătorul cursei cu automobilul Peking-Paris, a fost primit în ultimele trei țări, prin cari a trecut: Germania, Belgia și Franța, într'un adevărat triumf, ca un cesar învingător. Mai ales în Berlin și Paris primirea lui a fost grandioasă. În multe locuri întreaga populația a orașului sau orașelului i-a venit înainte. Prințul a avut parte și de scene hazlii. În Aachen l-a amenințat o babă, fiindcă cu câteva zile înainte un cocoș de al ei a fost călcat de un automobil. Fața prințului era aproape neagră de praf; mulți săteni îi strigau de aceea că e »un murdar«. Într'alte părți, prin locuri civilizate, îi ieșeau în cale o droaie întreagă de automobile și îl prindeau pentru câte un banchet. În Europa civilizată prințul nici nu a flămânzit nicăiri, cum flămânzise câte odată prin Asia. Însoțitorul lui fidel a fost gazetarul italian Barzini, care scria ades telegramele lui de raportaj în automobilul ropotitor, care trecea în zbor sute și mii de kilometri... La frontiera Belgiei poliștului nu voia să creadă, că el e prințul Borghese; zicea că e un chasseur belgian ordinar și

voia să-l pedepsească, fiindcă a făcut mai mult de 10 kilometri pe oră. În Paris i-a venit în cale peste 100 de automobile. Despre interesanta călătorie Barzini va scoate un volum. Ideia cursei cu automobilul Peking-Paris e a ziarului francez »Matin«.

— **Insula scufundată.** Un încrucișător a căutat în timpul din urmă, 12 zile de rând, insula Laysan, fără a o afla. Se presupune că insula s'a scufundat din cauza unui cutremur de pământ.

— **Nenorociri de tren în Ungaria.** Ieri s'au întâmplat în Ungaria trei nenorociri de tren. Cea mai mare catastrofă a avut loc între Csikszereda și Mádéfalva, între săcui. La Csikszereda sunt mai mulți răniți și un mort. Pagubele sunt aici de 15.000 coroane. Al doilea accident s'a întâmplat în gara Raitz, iar al treilea pe linia Varna-Zsolna a căilor ferate Kaschau-Oderberg. Aici au fost numai câțiva răniți ușor.

— **Explozie.** Ziarul socialist »Aversa« din Roma a voit să aranjeze un joc de foc bengalic cu ocazia sărbătorii triumfului partidului socialist la alegerile din urmă. Alături însă materiile adunate spre acest scop au luat foc și-au explodat. Localul, unde erau a fost aruncat în aer. Sunt trei morți și șase răniți.

— **Cel mai mare tunel din lume.** Guvernul francez a hotărât construirea unui formidabil tunel-canal între Marsilia și râul Rhone. Canalul trebuind pentru circulația mare de vapoare se poate face din cauza munților mari dintre Marsilia și Rhone numai printr'un tunel. Acest tunel va avea o lungime de 7 kilometri, ce-i drept cu mult mai puțin decât alte tuneluri, dar — ca să poată trece două vapoare de odată prin el — va avea o lățime de 24 metri și înălțime de 14 metri. Tunelul Simplon e de trei ori mai lung, dar e numai de 9½ m. lat și 6 metri înalt. Astfel la tunelul acesta nou va trebui, deși nu e așa lung dar fiindcă e cu mult mai lat și înalt, scoasă o cantitate cu mult mai mare de pământ. Construirea tunelului și canalului va costa 80 de milioane de franci.

— **Apărătorul de stomac »Takáts«** se va mai scumpi. Azi am fost avizați că prețurile acestui apărător, publicate până acum în ziarul nostru, dela 1 Septembrie se mai urcă cu 1 cor. pentru bărbați și femei și cu 50 fil. pentru copii. Recomandăm deci cetitorilor cari încă n'au cumpărat acest apărător indispensabil pentru stomac să și-l comande cât mai curând, căci mai târziu prețurile se vor mai urcă.

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **În Arad,** strada Forray în palatul contelui Nádasdy, orologierul și juvraul Zinner Vilmos vinde tot felul de oroloage și juvraerale.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacămuri de argint. Oroloage de buzunare de aur, argint și oțel. Un departament separat se găsesc abriciațiuni de argint china de prima calitate. Gallert S. és fia, Arad, Piața Andrassy nr. 22.

— Aduc la cunoștință, mult on. public, că am deschis birtul „888”. Bucătărie foarte gustoasă, burgheză maghiară. *Vinuri curate proprii. Bere de curte dela prima societate maghiară pe acții, pentru bere. Un pahar 16 fileri, pahar mare 24 fileri.* Rugând părtinirea mult on. public, rămân cu stimă Répássy Pál.

Felurimi.

Politeță marocană. Talebii, (învățații) din Maroc, redactează și vând musulmanilor din înalta societate o mică broșură, cuprinzând sfaturii ce se conformează cu totul doctrinei lui Mahomet.

Aceasta este o carte în felul celei pariziene asupra așa zisului »savoir-vivre«.

Acest opuscul arab conține prohibițiuni destul de curioase.

Astfel este oprit:

- De a mătura odaia în timpul nopții.
- De a-și spăla mâinile cu pământ.
- De a umbla în timpul dejunului.

— De a se rezema cu spatele de o poartă închisă din partea opusă.

— De a părăsi moșia cu grabă.

— De a și șterge fața cu vestimintele sale.

— De a stinge o lumină suflând într'nsa.

— De a se desbrăca la soare sau la lumina lunii.

— De a se lăsa să fie strangulat în somn. (Această prohibițiune e foarte practică).

— De a-și tăia unghiile cu dinții și de a le înghiți.

— De a îmbrăca pantalonii în picioare.

— De a-și netezi barba.

— De a insulta un mort sau de a-l numi prietenul său.

— De a-și coase hainele pe sine.

— De a-și pune laba mâine pe nas.

Nicăiri, cum se vede, nu se recomandă respectarea oaspeților străini.

Artiștii continentului în America. Ziarul francez Gaulois publică o interesantă notiță despre venitul artiștilor europeni în America. Înainte cu 40—50 de ani nici un artist nu mergea în America, fiindcă vapoarele nu erau așa sigure ca azi și călătoria era și de altfel anevoioasă. Cea dintâi artistă, care a cercat iubirea de artă a americanilor e Rachel, vestita tragediană din mijlocul secolului trecut, care mergând în America a câștigat în două trei săptămâni sutimi de mii de franci. De atunci fiecare artist de seamă trece oceanul ca să — facă avere.

Tenorul Caruso a câștigat în câte-un turneu în America câte-un milion iar în timpul din urmă a primit un angajament pentru patru ani cu patru milioane și jumătate. Calvé a câștigat în trei luni 400.000 de franci. Melba primea 8000 de franci pe seară, Van Dyk 6000, Marcella Sembrick 4000, Alvarez 3500, — tot pentru o singură debutare. Dar nu numai cântăreții sunt așa bine plătiți, ci și actorii. Sarah Bernhardt a luat un milion într'un singur turneu, Rejane a primit 350.000 pe o lună, Coquelin pentru o seară 8000, Eleonora Duse 4600. Compozitorii Mascagni și Puccini iau pentru că dirigează o seară în operă 8000—10.000 de franci.

O femeie de 260 kgr. A murit de curând la Chicago dna William Maurer, care cântărea 260 kgr., iar bărbatul ei, un detectiv, n'avea mai puțin de 175 kgr.

D-na Maurer nu ieșise din casa ei de 7 ani de zile, din cauză că nu mai încăpea pe ușă.

Spre a ridica corpul defunctei din casă, a trebuit să se lărgească ferestrele și să se servească de un aparat precum se întrebuințează la mularea pianelor.

Zece oameni au trebuit să-și unească puterile spre a putea depune corpul pe dric, care era format dintr'un camion din cele mai bine construite și legate numai cu fer.

Ultime informațiuni.

Alegerea dela Beiuș.

Primum din Beiuș următoarele știri telegrafice:

Candidatul național dr. Vasile Lucaciu a sosit aseară aici. Primirea ce i-s'a făcut a fost entuziastă. Azi și-a început turneul prin comunele din cerc. El a umblat prin comunele Mezid, Delani, Sân-Mărtin etc. Pretutindeni poporul l-a primit ca pe un adevărat Mesia. Mâne după amezi la orele 5 el va vorbi la Beiuș rostindu-și discursul-program. Intre alegătorii unguri din Beiuș nemulțumirea este mare, ba mulți din ei spun că vor vota cu Lucaciu. Dacă ei se vor prezenta la întrunirea de mâne candidatul nostru Lucaciu va vorbi și ungurește.

Dispoziția în poporul alegător este nu se poate mai bună, excelentă.

Din Arad au sosit mulți români aici pentru a lua parte la propaganda electorală. Intre ei se găsesc și advocații dr. Iancu, dr. Marșieu și alți tineri însușești

din Arad. Împreună cu ei a sosit și orchestra comunală din Cermei (com. Arad) și a stârnit mare entuziasm între țărani.

Administrația încă a început să lucreze pe capete. Mâne sosesc 300 de jandarmi comandați de Markovits.

Saluzsinszky publică o declarație spunând că renunță la candidatură. Cu toate acestea alegătorii unguri nu vor să știe de Kardos.

Făgăduiala fișpanului.

Dr. Lucaciu a vizitat ieri în Oradea-mare pe fișpanul Glatz și pe vice-fișpanul, rugându-i să ia toate măsurile pentru a menține ordinea și liniștea în cerc. Amândoi au făgăduit că-și fac datoria, ca niște funcționari imparțiali și neamestecându-se în lupta electorală. Să-i vedem însă cum își vor păzi cuvântul.

Nr. 107, 1906—7.

Publicațiune.

Având în vedere, că comitetul reuniunii noastre învățătoarești numai la invitarea fruntașilor noștri români din Ciocova a fixat termenul pentru ținerea adunării din acest an neobicinuit pe Sta Mărie mare, în 15/28 August a. c., pe când era contemplată și sântirea bisericii noastre de acolo, având în vedere, că sântirea s'a amânat pe Sta Mărie mică, în 8/21 Septembrie; având în vedere, că este dorința comunei noastre bisericesti din Ciocova, ca deodată cu sântirea bisericii să se țină în adunarea generală a reuniunii învățătorilor; având în vedere dorința mai multor membri învățători, ca să se schimbe termenul pentru ținerea adunării generale, subscrisul prezidiu se vede necesitat a revoca adunarea generală a reuniunii supratitulată convocată pe 15/28 și 16/29 August și a o amâna pe 8/21 și 9/22 Septembrie a. c.

Programul adunării se va publica ulterior cu modificările de lipsă.

Bocșa-Montană, în 3/16 August 1907.

Ioan Marcu,
prez. reu.

BIBLIOGRAFIE.

»Cantorul bisericesc« opul dlui G. Bujigan învățator în Deliblat (Temes m.) incurând va ieși de sub tipar. Din acest op s'au scos până acuma 21 coale de tipar. Opul atât ca cuprins, cât și ca aranjare, e neîntrecut în literatura bisericască — la noi. Abonamente se mai primesc până la finea lui August, când opul va apărea complet.

Prețul opului broșat: 8 cor.; legat în pânză — bogat aurit 10 cor.; legătură luxoasă — în piele, 14 cor.

Economie.

Bursa de mărfuri și cefecte din Budapesta.

Budapesta, 16 Aug. 1907.

INCHEEREA la 11 ORE:

Grâu pe Oct. 1907 (50 klg.)	11.49—11.50
Secară pe Oct. 1907	9.36—9.37
Ovăs pe Mai	8.23—8.29
Cucuruz pe Iulie 1907	6.85—6.86

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Octomb. 1907	11.43—11.44
Secară pe Oct. 1907	9.28—9.29
Ovăs pe Mai	8.20—8.21
Cucuruz pe Iulie 1907	6.76—6.77

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichia.

Prăvălie nouă! **Fischer Mór** Prăvălie nouă!
ARAD
Piața Andrassy 20.
(Palatul Fischer Eliz.)

Magazin bogat asortat de cele mai bune
articole de porțelan

sticlă,
LĂMPI
RAME,

argintărie-china și alpacca
obiecte de lux și tacâmuri.

Jucării de copii. Păpuși.

TRUSOURI DE MIRESE.

Cel mai bun izvor pentru obiecte de ocazie
și cadouri.

Rame din cele mai frumoase, se pregătesc re-
pede și punctual.

Serviciu prompt și cu atenție!

Doamnelor!

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai
nesticăcioasă alifie pentru înfrumusețare, în-
trebuindu-se atât zilnic și sara. Delătu-
ră toffelul de pete, precum pistrii, pete de
ficat, casuri și buburuze, beicătura și pre-
ciuguri.

Fața primește o colorare frumoasă și curată.
SAPUNUL LOTUS e sapon de toaletă, are
miros plăcut și se poate întrăbuința și fără
cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în colorare
albă, roză și galbenă. Pregătită după metoda
americană, un mijloc de înfrumusețare inofen-
siv și admirabil. Se recomandă și doamnelor
mai în etate, pentru că delătură încrețiturii și
redă o față tânără.

Prețul: Crema Lotus Cor. 1.—
Sapunul „ „ „ „ „ 1.—
Pudra de floare Lotus, flacon mare „ 2.—
„ „ „ „ flacon mic „ 1.—

Magazinul principal: în grănăția de pălării
pentru doamne:

A „Párisi nőház“,

SZEGED, Iskola-ut 13 sz.

Comandă din provincie pe lângă rambursă.

Vânzătorilor prețuri scăzute.

Vindecarea deplină a boalelor secrete!

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngășă
să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul
instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punct-
tual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât
adînc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei examinări poți cu singuranță afla și calea pe care
ajunși la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face
acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva
șu poate veni în persoană, atunci să-și desorie boala cu
neamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslu-
șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. În scrisoare pune marea de răs-
rums După încheierea curei, au la esce scrisorile se ard
pere espresă se retrimit.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special
al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pesi-ut 10) unde cu bunăvoința și conștiințioasă capătă
ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale
unde l se curată sîngele bolnav, nervii ise întăresc,
trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinur.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
ment cu metoda sîu proprie de vindecare și casurile
cele mai neglijate boalele de beșică, de țeve, de testicule,
de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisul
lui, poala albă, boale de sînge, de piele și toate boalele ce
se țin de organele secesuate femeșii. Pentru femele e sale
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
însuși dr. Palócz (dola 1 ore în a. până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere pro-
venită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz).

E singura mîngăiere pentru cei ce sufer
de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil
de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical
chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Pan-
czelcseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu mul-
țămîță; mi-a făcut o
mare bucurie, că în trei rînduri și anume la o
durere de măsea, la durere de stomach, la
durere de înțepentrea gâtului și odată la durere
da cap l'am folosit cu deplin succes. Il reco-
mand călduros ori-și-cui, căci e o adevă-
rată binecuvîntare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la eso-
farea după lucrul greu, la împunsături din
coastă, la scrintituri, la dureri de stomach,
de piept și la dureri de foale etc, după o
singură frecare omul se simte ca de nou născut

Minunatul Spirit de ghiată a întrecut
D-Tale — toată aștep-
tarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici
din acest medicament escelent. Cu deosebită
stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite
cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun
și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l reco-
mand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritu-
lui de ghiată.

Atkár Bander Gábor, măsur.

E cu neputință a înșira nenumăratele
epistole de recunoștință și mulțumită, prin
cari e laudat **spiritul de ghiată.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența
și marea lui răspîndire într'un timp foarte
scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco
ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă
mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inven-
tatorului se află atât pe sticlă, cât și pe
avisul de folosință.

Pe postă se numai 3 sticle mari sau 9
sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Am onoare a atrage atenția firmelor de
negot de grâne și a publicului agricultor
cu apropierea erei de treierat asupra

Institutului meu de împrumutat saci.

Prețurile de împrumut a sacilor sunt foarte
moderate. Țin în magazie spre vânzare sa-
cui și ponve de calitate și mărimi diverse.

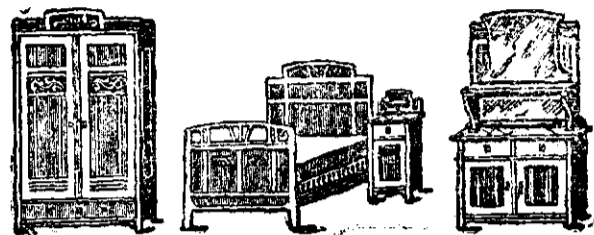
Cu toată stima:

Braun Miksa,

Arad, Boros Béni-tér 1 (casa Ispravnic).

Telefon 104.

Telefon 104.



Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin izvor de a procura mobile
e în TIMIȘIORA.

Mare magazin cu tot felul de mobile
pentru mirese, dormitoare,
saloane, cafenele, hote-
luri etc., dela cele mai simple până
la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru
biurouri de cancelarii și bolte, pregătirea
meselor de biliard după desemne date sau
planuite și desemnate de mine; nu altcum
și tot felul de lucruri și mobile pentru edi-
ficii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri
solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plă-
tibil în rate lunare.

În așteptarea comandelor, rămân

cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Oravicza

Gyárváros, 3 király-u. 6.

Fő-utca.

Înștiințare!

Am onoare a aduce la cunoștința onora-
tului public consumator, cumcă

măcelăria mea

din Str. Florian am mutat-o de prezent în
Str. Aulich Lajos Nr. 16.

recomand totodată tot felul de preparate
din carne proaspătă de porc și rog pe on.
public să mă părtinească.

Cu distinsă stimă:

George Simandan

măcelar.

**Daca vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**

pe lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Gzernóczky Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghete pregă-
tite de el însuși.

Comandă după măsură se fac prompt și ieftin.

Filială în T.-Recaș.

Filială în Buziaș.

Expositură în Toracul-mic.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.500.000.
Capital de fond Cor. 600.000. Fond de rezervă Cor. 200.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă
deponenților 4 1/2 %, după depuneri peste
20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% in-
terese netto. Darea de venit după capita-
lele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plă-
tesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face
pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare
precum și amortizaționale în modul cel
mai culant.

Direcțiunea institutului.

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efeptuesce pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente
sestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe cas de moarte, spese de înmormântare. Aceste din,
urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile
mărfuri, produse de câmp ș. a.
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine
recoaviste ș. a prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, encoruz
ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeț
natreturi, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturile noastre locale și cererile mai în fie-
care comună și direct în
sân

Agentura „TRANSYLVANIA“ în Arad
principală „TRANSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 100, Dunărea nr. 399.

vând în
învăț

Asigurați coșe: grindinei: encoruz:
grâul, secăra, ovėzul și toată economia!

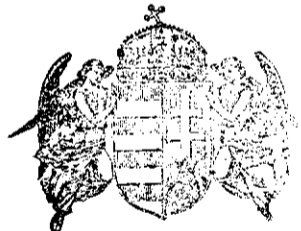
Asigurați contra furturilor prin spargere:
bani și tot ce aveți de preț!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul
morții, spese de înmormântare!

BCU Cluj / Central University Library

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA
DE CLOPOTE



Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

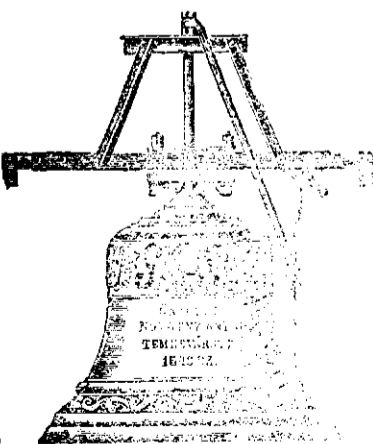
ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la
turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clo-
pote întregi, armonioase, pe ga-
ranție de mai mulți ani provă-
zute cu ajustări de fer bătut,
construite spre a le întoarce cu
ușurintă în orice parte îndată ce
clopotele sunt bătute de o latură
fiind astfel mântuite de crepare.
Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de diosul inventate, și premiate
în mai multe rânduri. cari sunt
provăzute în partea superioară —
ca violina — cu găuri ca figura S
și au un ton mai intensiv, mai adinc, mai limpede, mai plăcut
și cu vibraire mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu,
ustfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton
cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.
Se mai recomandă și pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă-
tător — pentru prădjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
ca și spre turnarea de toate de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.



HAINE pentru copii Blouse
ȘORTURI

en gros Export en detail.

FRANK & BERG, Versecz.

„La Fortuna“ Andrassy-ut (Casa proprie). „La Fortuna“.

Cea mai mare casă
de comerț de
șorturi în Ungaria
de sud!

Cea mai ieftină ca-
să de comerț!

Oferă pe lângă maga-
zinele colosale un mare a-
sortiment pentru ales de
articole solide și bine lu-
crate ca:

Sorturi, Albituri de
Dame, Jupon de
Cloth, Lüster și
Flanel.

Pe lângă pre-
țurile de fabri-
că uimitor și recu-
noscut de mode-
rate.

Sorturi de
băieți din pânză și
Cöper.

Sorturi de Batist
Sorturi de Thee

Sorturi de Helveția de Batist,

Sorturi de dame »Reform«

Jupon de Cloth

Jachetele noastre de desupt Chioth și Șorțele se bucură de o mare, durabilă
popularitate în public din care cauză am fost nevoiți a mări încă odată
aceasta divizie de mărfuri.

Revanzătorii primesc la dorință mostre.

Dacă nu se potrivește ceva, se poate trimite înapoi.

Principiul nostru este:



Sorturi de
copii mai mici din
tot soiul de stofă cum:
Cöper, Creton, Cloth,
Lüster, Batist și Zephir.

Sorturi de
fetițe, facon „Re-
form Fortuna“, For-
ma apărută cu înmărc.
In prelucrare elegantă și
ciment cusute.

Sorturi de
dame în 130 de Fa-
con-e dela 44 bani până
la 1.30 Cor.

Sorturi de
casă în două părți
late și frumoasă cusute
cu fir a 68—80 bani.

Sorturi de
„Cloth“ cu Volant
și fir a 60 bani.

Sorturi de
dama „Cloth“
în prelucrare cea mai
elegantă cu peste 100 de
Facone cu asortiment
foarte mare și mereu va-
riat a 60 bani până în
2.30 cor.

Sorturi de Batist, albe, foarte draguțe cu broderii, colțuri și cro-
șetării, a 50 bani până la 1.20 cor.

Sorturi de Helveția de Batist, albe, toate pline de croșetării, o
prelucrare admirabilă, foarte du-
rabile, a 1.20—2.30.

Sorturi de dame »Reform« în prelucrare elegantă, foarte bună din
Cöper, foarte bun și cu culoare veri-
tabilă. 1.30—2.30 cor.

Jupon de Cloth în asortiment mare și mereu va-
riat cu ajour și volante croșetate
dela 2.30 cor. în sus.

Jachetele noastre de desupt Chioth și Șorțele se bucură de o mare, durabilă
popularitate în public din care cauză am fost nevoiți a mări încă odată
aceasta divizie de mărfuri.

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

Telefon 441.

Telefon 441.



La „Cănele negru“.

Recomandă băcănă sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

Loc deschis.



Mai fac și matrață de sârmă de oțel. Corespondență în limba maghiară, engleză, franceză și germană.

Commis

bineversat în buze, beș de coloniale

se acc. frumoasă

„SEVERIAN“
societate comercială
în Caransebe.

De închiriat

se află un atelier pentru pregătirea de haine bărbătești în comuna Tinca (Tenke, comit. Bihor) cel mai frumos loc, cu judecătoria cercuală, cu o înprejurime mare. Taxa de închiriere 280 floreni, pe un an. Pentru informațiuni a se adresa la

Schwimmer Ignác,
Nagyszalonta.

Licitațiune minuendă.

În conformitate cu concluzul Ven. Consist. diecezan din Arad și pe baza planului și proiectelor de spese aprobate cu Nr. 3792/1907. se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru acoperirea din nou cu țiglă (ciripă) și efectuarea altor renovări mai mici a bisericii și a școlii din Brusturi (protopresb. Halmagiului) cu prețul de exclamare peste tot în suma de 1692 cor. 55 fil. Licitațiunea se va ținea în Brusturi, în localitatea școlii, Luni, la 13/26 Aug. a. c. la orele 10 a. m.

Licitanții au să depună la începerea licitațiunei 10% vadiu din prețul de exclamare

în număr, sau în hârtii de valoare acceptabile.

Planul, proiectul de spese și condițiile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din Brusturi.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de a angaja pe acel întreprinzător dintre reflectanții, în care va avea mai mare încredere.

Licitanții n'au dreptul de a pretinde nici un fel de spese pentru participare la licitațiune.

Brusturi, la 29 Iulie 1907.

Nicolau Budugan m. p., Traian Nicodim m. p.
preot, preș. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu: C. Lazar m. p.,
protopop.

Aviz.

La 1 Septembrie se încheie subscrierea de acții din emisiune a atreia a institutului nostru.

Satul-nou, August 1907.

„SENTINELA“
institut de economi și credit
ca societate pe acții.

Julius Seidl

prima fabrică de mașini și fierării în Vârșeț

recomandă fabricatele sale:

Pompe pentru fântâni, pompe pentru apă, vinuri și oțet.

Pompe pentru locomotive, cazane și mașini de aburi.

Armatură, bănci rotative, drege și alte mașini și unelte.

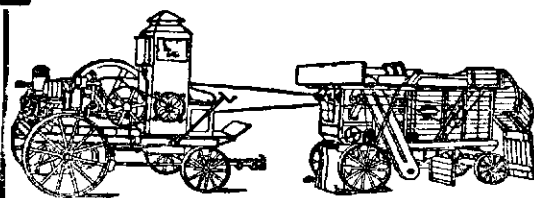
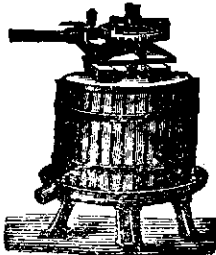
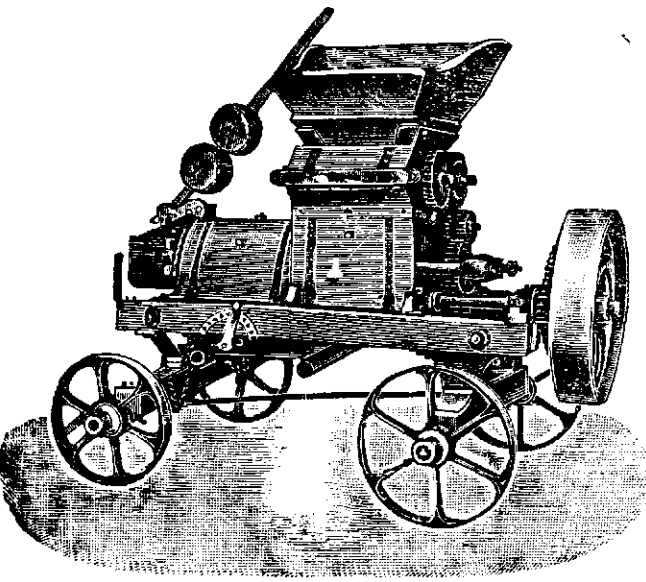
Pe urmă avem:

strugitori de porumb și de struguri, prese de vinuri pentru a fi puse în lucrare cu mâna sau cu puteri de mașini.

Primesc sfredeli în pământ și fac fântâni și produc toate mașinile de sfredelit necesare.

Reprezentantul în ARAD:

Kovács S. és Tsa (palatul NEUMANN).



SCHMIDT FRIGYES és TÁRSA.

Atelier de repararea mașinilor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică. Nagyvárad Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de branșa noastră; astfel de exemplu: Lumini electrice, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod. Pregătim apoi și reparăm și provedim din nou: tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini de vapor, etc. Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

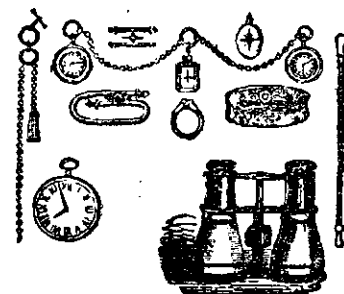
Mai ales punem mare pond pe îmbunătățirea mașinilor de tipografie și mutarea tipografiilor, fiindcă SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit 14 ani de-a rândul în fabrica de mașini alui Wörner J. és Társa din Bpesta.

Sárga János

argintar și pregătitor de obiecte artistice
Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Telefon nr. 354.

Telefon nr. 354.



Abundant provăzut cu obiecte de aur, argint și petrii scumpe. Pregătește tot felul de lucrări artistice: în aur, argint și altfel de lucrări de artă magnetă. — Schimbări de aur și argint, conform cursului zilnic. — Cu preț curent servim gratuit și franco.

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința On. domni preoți și comuni bisericești că în atelierul meu

fac haine bisericești

haine pentru preoți, odăjdii, steaguri, prapori, haine pentru diaconi și îmbrăcăminte albe pentru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt cu stimă

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropierea poștei mare.

Lucza József

curățitorie de rochi chimica și gouvrat

SEGHEdin, strada Laudon nr. 9.

Rochi pentru dame, haine bărbătești și de copii, îmbrăcăminti preoțești, uniforme militare.

OBIECTE PENTRU CASĂ

perdele, fețe de masă, cuverturi, broderii, stofe de mobile, mănuși, umbrele și tot felul de obiecte din faul acesta. Rochiile se curățâ întregi nedescusute, fără să-și piardă culoarea, lustrul și fasonul.

Curățitul unei haine bărbătești 1 fl. 20 cr.

Micile reparaturi și călcatul hainelor dela curățit, este gratuit.

Catifea și plūs, se primește pentru aburat. Gouvratul se execută în felul cel mai frumos și uimitor de ieftin. Curățitul chimic al perdelelor de dantelă, se execută cu multă îngrijire.

Comandele din provincie, se execută punctual și repede.

Veritabila alifie de plante

►►► pentru rane! ◀◀◀

Cea mai bună pentru orice rane cât de vechi, umflături, reumă și alte atacuri. Prin efectul alinător ce-l are întrece ori care alta preparație.

Prin încercarea de mai mulți ani este recunoscută de es c e l e n t ă și mulți oameni sunt recunoscători acestei alifii de plante, recăpătându-și sănătatea.

În ori și care casă este indispensabilă ca doborâre de casă.

Singura provăzută cu marca »Mântuitorul«, este veritabilă.

Se poate căpăta în farmacia la »Mântuitorul«, a lui

Lukács Ferencz

in MAKÓ.

Prețul unui borcan 1 cor. 50 fil. La comanda de 3 borcane, câte 1 borcan costă 1 Cor. 35 fil.

Pentru bărbați și femei

în caz de curgere acută și cronică medicamentul cel mai sigur este

capsulele Sanid

lucru adevărat deja. O cutie (100 bucăți) costă 6 cor., alăturându-se și o broșură privitoare la folosire. Cu mandat poștal.

Pentru slăbire și impotență, singurul medicament sigur sunt capsulele de putere ale lui dr TIMKÓ. O sticlă 10 cor. Trimite

Farmacia „Magyar Király“

Budapest, V., Marokkói-utca 2. Tr.

Rușăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbătești folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de gheață, unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Arpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericeii izraelite)

După eorință merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima IULIU HERZFELD.

Skudler-tér nr. 5.

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS

prăvălie de haine pentru domni, băeți și copii

HOFMANN I.

franco

La comanda de 6 borcane se trimite porto

cente marți.

La cei ce se angajază să vândă să dau pro-costa 1 coroană.

Un borcan cu esphieația cum trebuie folosită, în decurs de opt zile, fără durere.

care depărtază bătătura cu rădăcina cu tot neîntrecut în timpul prezent,

Crema pentru bătătura

Croitorie elegantă de haine bărbătești.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Palatul Neumann

Stofe de prima calitate englezești. În special

Croitorie pentru preoți.

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Iși recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

Prețuri moderate.




Inainte de folosire. După folosire.

Rimătorii (porcii) bolnavi

se vindecă îndată dacă întrebuițăm pravul de porci alui Frankl.

O cutie cu instrucția de întrebuițare 1 cor., 3 cutii 2 cor.

Singurul și exluzivul depozit principal la

FRANKL ANTAL
farmacist Szeged, Felsőváros, 20.

Am onoare a aduce la cunoștința m. v. public că în strada Petőfi numărul 4, în loc, am deschis un

Atelier de instalare de cizmea,

cae corăspunde cerințelor moderne, unde mă însărcinez cu construire de canalizare, instalare de cizmea, instalare de odaie de baie, de closete engleze, de prompt, încălzire cu apă, instalare de gaz, de gaz-benoid și acitelin, de pregătire de instrumente de stropit și mă însărcinez cu repararea specialist a acestora.

O experiență de 20 de ani, pe care o am, dă destulă garanță în privința aceasta stimaților mei clienți, ca lucrarea întreprinsă să fie terminată în mod specialist, punctual și ireproșabil pe lângă prețurile cele mai moderate.

De aceia rog părtinirea m. on. public.

Cu deosebită stimă:

Mókos Márton,

măstru instalator, Petőfi utca No. 4.

I-au însărcinarea a ține în bună stare lucrările făcute de mine.

Fabrica de metale a lui

Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Cajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér.

În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

Toți aceia

cari vor să aibă o

bicicletă

cu picioare trainice de mână sau cu motor să se adreseze cu încredere la

Gartner Samu

mare fabricant de mașini de cusut și biciclete

Arad, strada Weitzer János, (Palatul Minorităților).

unde se află biciclete de toate felurile cu prețul cel mai moderat. Reparațiunile se fac punctual. — Mașini de cusut se află în magazin permanent. Condițiuni favorabile pentru plată în rate.

Au sosit obiecte de ocaziune!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.

Arad, în piața Szabadság nrul 20.

(Strada Forray, palatul contelui Nádasdy.)

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de ocaziune.

Pălărilile cele mai moderne, cămeși, gulere, mănuși, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Franceze și Engleze

Mare târg de ocaziune!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!
Comande din provincie se efectuează la moment.

Vânzare

de VIN în mare și mic, producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	— cor.	52 fl
Vin vechiu alb	— "	64 "
Rizling alb	— "	80 "
Schiller (roșu)	— "	56 "
Vin roșu vechiu	1 "	— "
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1 "	60 "
Pelin sârbesc, veritabil	1 "	20 "

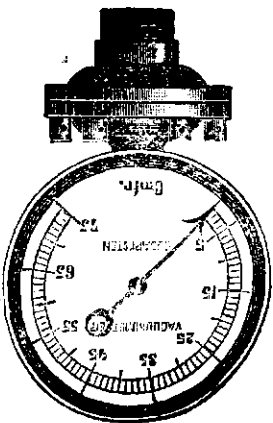
Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utca 7 e.

Pártos Fivérek

mechanic de cumpene și măsuri atmosferice
BUDAPEST, VII., Barcsay-u. 6.



Gătește măsuri atmosferice în deosebite chipuri și construcții pentru apărarea de aburi de apă, măsurătoare pneumatice (pneumometre), hidro- și pirometre. Măsuri elastice, invelatoare, termometre

Primește reparaturi cu garanția de un an. Comandele din provincie le efectuează punctual și prompt.

Ceasornicele de controlă le repară cu garanția de 3 ani.

Prețuri curente gratis și franco.

Cel mai mare galar de mobilă și podobe femeiești din țară.

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de firețuri de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, firețuri de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre.

Industria națională!

Să sprijinim industria națională!

Serviciu repede, prompt și ieftin!

Primesc

spre măcinare în moara mea de apă în cantitate mai mică sau mai mare grâu, orz, ovăs, cucuruz pentru măcinat după dorință: alb sau făină cu tărițe, sau cu sdrobi, — atât pentru necesitate proprie cât și pentru vândut.

Zárai Denő Iulia,
negustorie de făină.

(Lázár Vilmos-u., casa Brunhuber).

Inchiriere de hotel și ospătărie

Incunostiințez onoratul public din loc și jur că am închiriat

hotelul și ospătăria

„PROKOPECZ“

de lângă gară,

pe care o conduc mai departe. Deoarece năzuința mea e ca onorații mei oaspeți să fie totdeauna mulțumiți, cer sprijinul și părtinirea tuturor.

Horváth Sándor

hotelier și ospătar.

BASĂ SIGURĂ

AROMĂ RECUNOSTINȚĂ
PROSPĂTĂ RECREATOARE
ESPERTILOR

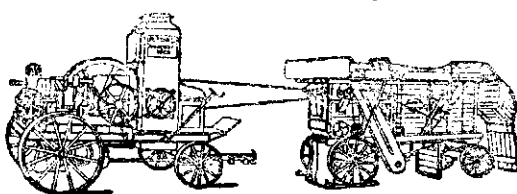
SISTEM BOUQUET MĂRGELE
FRANCES MINUNAT ESCLENT
TRADIȚIONAL MĂRUNTE

MANIPULARE ÎNGRIJIRE VINURI ALESE Vii
DE CONSTIENȚIOASĂ CU GRĂJE PROPRII
SPECIALITATE MARE DE MODEL.

Numai adevăratele

motoare și locomobile „PLEWA“

au cea mai ieftină și mai sigură putere de muncă pentru scopuri economice și de moară. Durata ei e calculată cât viața unui om. Consumpțiunea pe oră 2—3 fileri oleu necultivat, benzina sau gaz.



Catalog și preliminarie gratuit. — Condițiuni, solvire foarte avantajoase.

Adresa: **Dénes B. motorspecialista**
Budapest, V., Lipót-körut nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și să o păstrați.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

Crema de față Regina

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

Crema Regina curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. În borcane 1 cor. 40 fl.

Pudra Regina se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele de pân' acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O șeală 1 cor. 40 fl.

Sapunul crema Regina e sapunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O bucată 70 fl.

De vândut în laboratorul chemical a lui

Temesváry József, apotecr
SZEGED, Petöfi Suğár-ut

și la **Török József, apotecar, Budapest, Király utca.**

GUMMI!

Fabricațiune de specialitate adevărată franceză și americană în ambalajul original.

Recomandată de medici!
Siguritate necondiționată!

Prețul în valoare de coroană: duzina cu 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Noutate de origine americană până acum neîntrecută!

„Silk Finish Nevertear“

Tinde siguranță completă în urma întinderii și dinetei extraordinare. — Prețul 10—12 cor.

Douts-americans duzina cu 6, 8, 10 cor. Preservativ feminine „Peculiarium oclusivum“, după profesorul Mensinga la ordin medical. Prețul dela 3—5 cor.

Adevărate spongii franceze de siguranță preservativă. Prețul: duzina 6—12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai **Nou!** sigur și mai comod preservativ feminin ca specialitate. Multe mii de declarațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopul ei corespund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Brăul „Diana“ legătoare pentru period. Legătoare pentru pântec buric, sau contra durerilor de stomac. (Serviciu feminin.)

Ciorapi de gumi, contra lărgirii vinelor, precum și la picioarele copiilor. Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică.

Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest, IV, Koronaher-czeg-u. 17—18

Cei ce se provoacă la anunțul acesta capătă 20% rabat.

Institut de vindecare și creștere pentru epileptici

la băile dela B.A.L.F.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe paza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: **clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor.** Afară de aceste clase se mai pot primi bolnabi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-se însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de dtdo 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concrezute maicile ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește **Dr. Wosinski István**, propr. director al băilor Balf. Poșta, tren, teleton loco.

Inștințare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din loc și jur, că în locuința mea din **strada Bercsényi, nr. 8 Arad** efeptuesc tot felul de

planuri de zidărie

pe lângă prețurile cele mai reduse.

Insemnez că în urma praxeii mele continue de 32 ani, mă nizuiesc ca în totdeauna să câștig îndestulirea onoratului public doritor de a zidi. **Nu sunt membrul nici unei societăți și tot felul de zidărie o efeptuesc cât mai curând.**

Cerând sprijinirea, sunt cu profundă stimă:

Horváth József, măestru zidar.

Unica farbă orientală de păr

nesticăcioasă în culoare

blondă, neagră și brunetă.

Unica alișie de farbă pentru păr nesticăcioasă ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbit. Mii și mii de succese, dovedite. — Alișie de un efect admirabil de Arabic. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.

O „ „ „ dame 10 „

Se află în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosință. Părul astfel colorat se poate spăla și cu leșie fără să-și peardă culoarea.

POTESTAS.

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi **slăbiciuni de forță visilă, răceală, gută, reumă ș. a.** alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2.40 cor., 3 sticle porto franco 7.20 cor.

La comande să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

Drogheria „Rákóczi“

Budapest, VIII., József-körut 32. Tr

Telefon 551.

Recunoscut ca cel mai bun.

Telefon 551.

Imprumut de BANI

pe casă și pământ până la cele mai înalte prețuri solvibile și în rate mijlocește pe

10, 15, 25, 35, 41, 50 de ani

KLEIN JÓZSEF Arad, str. Radnai 10.

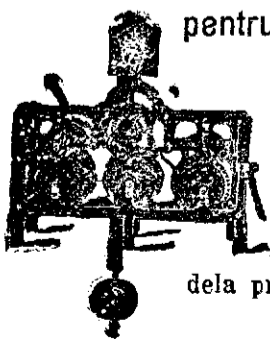
Reprezentantul casei de păstrare din Sibiu,

unde sunt de vândut pe lângă prețuri moderate și favorabile de solvit următoarele case private și de închiriată anume **Lóvész-u. 3a. cu etagiu. Lipót-u. 12a. Lipót-u. 13. Lehel-u. 19, căși parter, și în Micălaca nouă lâng: motor casa nrul 440, care ca edificiu nou cu 3—4, eventual 5 chilii, cuină, cămară și scaldă se vinde în rate pentru 6500 cor.**

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private

regulează și aranjază mai favorabil,



MÜLLER JÁNOS

succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage

BUDAPESTA,

VII., Csömöri-ut 50. (casa proprie).

Cataloge și specificări de prețuri trimite gratis și franco.

Mășini pentru stropirea viilor și arborilor

Construite de oameni specialiști distiști întrec atât în privința lucrării, precum și a durabilității orice fabricate de până acum. Nu face risipă în materie și e ușor de manuat de către oricine.

Un stropitor foa te tare făcut cu totul din aramă, supus probei, **trimitem de bucata cu preț de 45 coroane.**

La comanda de odată a 10 bucăți un scământat de 5%.

Pentru fiecare bucată 5 ani garanță, se pot comanda exclusiv la noi fabricanții.

Pregătim orice fel de cazane de orice sistem pentru fierberea rachii, cu aparat de recorie după plac, sau după sistemul inventat de noi, prin care câștigăm cu 20% mai mult rachiu și mai gustos decât până acum.

La comandă trimitem că dări pentru licitare sau de orice fel.

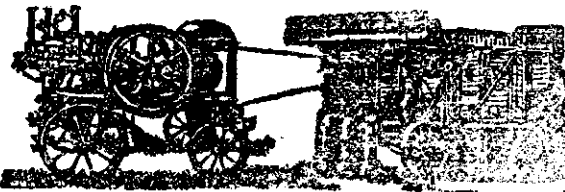
Lucrările de aramă le efectuim tute și punctual.

La comande ne rugăm dacă se poate a ni se trimite desemnuri și măsurii.

Szijjártó Testvérek, arămari

depou pentru fabricare și reparaturi de stropitoare în Kecskemét.

Cele mai bune provisiuni de mașini de treierat din lume. Deplină responsabilitate pentru excelența trierare.



Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3—5 cele mai simple și cele mai perfecte

provisiuni de călcat cu motor

din motor, precum cele mai perfecte

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în această colonie se pot găsi renumitele

motoare cu benzin, petrolin și oleu de minerale,

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treierat cu locomobile de benzin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi.

Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere către această firmă de specialitate.

Ca să putem răspândi cât mai mult motoarele noastre primim în schimb mașini de vapor folosite.

Fiți băgători de samă la adresa exactă **KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43** — Cataloge gratuit și franco. —

Un talp bere de curte 9 cr.
O halbă bere de curte 14 cr.

Avis !

Avis !

Cu deosebit respect aduc la cunoștința distinsului public, că

berăria orășenească de sub teatru

am luat-o în arândă

și acea voi ajusta conform tuturor recerințelor moderne. Din ziua aceasta voi avea cea mai excelentă bere de Kőbánya a primei societăți ungurești pe acții așa numită

BERE DE CURTE

apoi vinurile de sub podgorie de cea mai bună calitate. Cuina pe lângă prețurile cele mai ieftine totuși va corespunde cerințelor moderne.

Cu deosebită stimă: **Kánya Géza.**

Un talp bere de curte 9 cr.
O halbă bere de curte 14 cr.

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

BÁCS-TOPOLYA

Recomandă

mașina de **HUNNIA** cu două sămănat **HUNNIA** rânduri.

Fabricație ungurească!

Poftiți și cereți înviațiuni asupra prețurilor.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am deschis

în Arad, Nagyváradi-ut nr. 3.

un atelier de pantofărie

care corespunde epocii moderate.

Studiile mele făcute prin orașele multe din străinătate mă aduc în plăcuta poziție de a liferă prea stimaților mei clienți cele mai cu gust și frumoase opere pe lângă cele mai moderate prețuri.

Pun mare pond și de tot felul de renovații. Pentru comande rog cu toată stima:

Wagner István, pantofar

Distins cu medalia de aur la expoziția universală din Timișoara în anul 1907.

Cel mai mare atelier de corsete al industriei casnice din Ungaria de sud.

LAMPÉL REGIN

Temesvár-belváros Zápolya-utca 1.

Filiala: Szatmár-németi.

Depozite de modele pentru comandă: Nagy-Becskerek, Zilah, Gyulafehérvár, Lugos, Nagybánya, — — Petroseny. — —

Recomand corsetele mele după măsură, lucrate după industria de casă în atelierul meu fason și executarea cea mai modernă, precum și dreptiitoare corsete și bandage de pânțee tot așa și corsete pentru fâlii neproporționate lucrate, după precierile igienice. Se efectuează preparaturi, — — curățituri și transformări. — —

O păpușă pentru probă
numai 5 cor. 50 fileri.

Pregătit cu pânză 9 coroane.

Se află la pregătitorul de păpuși de probă

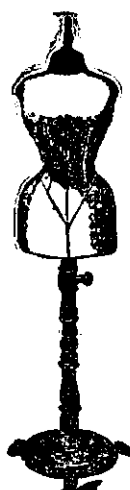
VAJDA SAMU

BUDAPEST, Károly-körut 11. sz.

Mare institut de reparat de păpuși de jucărie.

Preț-curent gratuit! **Reparare de păpuși!**

Vânzare en gros și en detail.



Slănină maghiară de prima calitate afulează curat, igienic. Greutatea unei părți e dela 35 până la 70 Kilograme. E foarte bună pentru servitorime de țară, muncitori, secerători și la tot felul de lucrători. Prețurile sunt foarte moderate. — Afară de aceasta:

Cărbuni pentru treierat, oleiu și unsoare de mașină.

Cânepă de prima calitate și sacuri și pânze foarte bune. **Oleiu** de trăsuri.

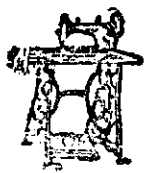
Gunoiu artificial pentru îngunoierea terenului de toamnă. **Materie** de zidire.

Sare, sare de vite în presă și formă de praf.

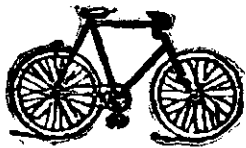
Teate acestea sunt spre cumpărare la

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet — în Arad.

Și membrii cari nu iau parte din reuniune, vor fi serviți în modul cel mai bun pe lângă prețurile cele mai moderate.



Fempel E.
Pancsova.



Espediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e. : garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tului, mașini de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHNS.**

In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, precum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.

Zsellér Imre

Atelier artistic pentru specialitate de ferești de biserică, pictură pe sticlă, pentru părți de sticlă, plumbitor de artă și de mozaic

Budapest, VI., Aréna-ut 124.

Pân' acum s'au făcut în atelierul meu fereștile bisericilor romano-catolice din **Bács-Almás**, a celei din **Nickine**, din **Grediște**, **Bácskula** și **Bodajk**, a celei **greco-orientale** din **Ujvidék**, la cari mă provoc, ca și la parohii, cari au lucru distins din parte-mi.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spirtul Reuma

incercat de atâtea ori cu succes.

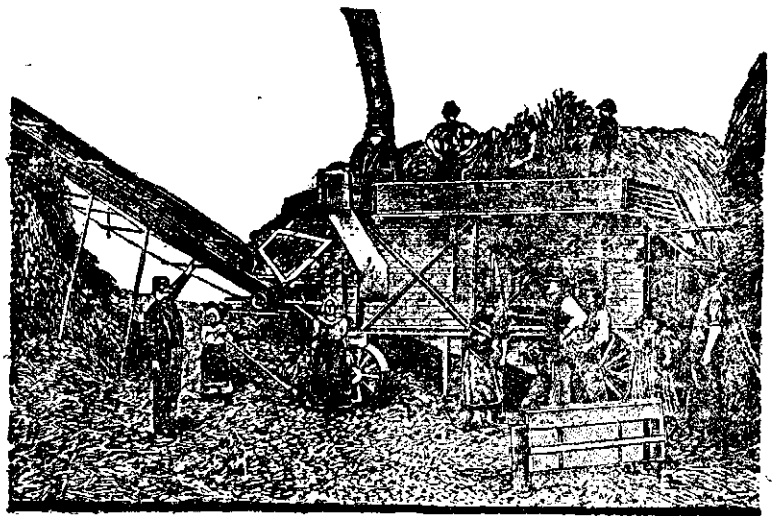
Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.



Harfmann Jakab

fabrică de mașini de economie

UJVERBÁSZ.

Recomandă renumitele sale instrumente noi

de absorbarea pravului

de mașini de treierat.

Poftiți și cereți ofert de preți.

Concesiune ungurească.



Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist **ARAD,**
Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de
mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA.**

Unicul magazin de
renumitele mașini de cusut

PFAFF.

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

In magazin se află

mare asortiment de
gramophone și plăci.

Condiții de solvire foarte avantajoase.

▲ MARE ▲
▲ OFICINĂ ▲
▲ DE ▲
▲ DREGERE. ▲



REMEDIU SÓSBORSZESZ, MELY JÓTEKONY GZELT IS SZOLGAL

A LEGJOBB SÓSBORSZESZ MINDENÜTT KAPHATÓ

FABIÁN-FELE SZANATORIUM SÓSBORSZESZ

30 korona, 1 korona és 2 korona üvegekben.
Megrendelhető: FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN
59% A „JÓZSEF FÖHERCZEG SZANATORIUM EGYESÜLET” JAVARA.

Câți suferitori sunt
cari mereu caută leac de vindecare contra boalei lor și
abea poate să găsească adevăratul leac. Miile de epistoale
de recunoștință adevărate, că contra durerii de
muschi, rupere
și la alte dureri porvenite din răceală
unicul medicament mântuitor și de dureri alinături este
Spiritul vin galic de sanatorium a lui Fábian

Se poate comanda la **Fábian Lajos, Gyula** (cottage Békés)
in comande de 30 fl., 1 cor. și de 2 cor.
Comandă prin postă peste 5 coroane, se trimite franco cu rambursă.

Forte-pianuri
și
pianine
vestite în toată lumea,

mechanică engleză,
se capătă cu cele mai
moderate prețuri re-
cunoscută de cea
mai bună măestrupian
din Viena la
firma

Reményi Mihály

liferantul de muzicalii la academia reg.
în Budapesta, strada Király nr. 58
lângă „Academia ungurească de
muzică”, care acum se edifică.

Reperaturi și stimulări de pian execută pentru capitală
și provincă numai prin cei mai esperți și desteri mă-
estrii și pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate.

Forte-pianuri vechi și folosite le schimbă cu noi.
**Mare deposit de harmonii europene și
americane.**
— Prospecte gratis și franco. —

Unelte de fotografiat, gramofone etc. etc. se
vind cu prețurile originale de fabrică.

Vederea cea mai puternică
se poate avea numai cu aju-
torul
sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca
perfectă, care se poate cumpăra
în cadre deosebite și după o
cercetare conștientoasă cu pre-
țurile cele mai ieftine la firma
HAHN TESTVEREK
Telefon 149. în LUGOJ Telefon 149.
Comandele cu posta se efectuează precis și prompt.

Cataloge de gramofon gratis și franco.

Prețuri moderate!

**HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT ȘI
CAFENEA. — In centrul orașului.**

Központi Szálloda — Hotel Central
Telefon 391. ARAD Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Iluminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mâncări fran-
ceze și ungurești.

Comandă pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți
se fac in modul cel mai prompt; afară de aceia saleturi acomo-
date pentru diferite societăți sunt la dispoziție in toată vremea.
SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. —
Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprrijinal on. public il cere cu toată stima
Rónai János, hotelier.

Serviciu escelent!

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziașului
in fața casei de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire:
Telefon-nr. 119.

In fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu
cercetat cu toată încrederea.

Primește toate lucrurile aparținătoare acestei branse și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălăe,
petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primește mai departe edificare și betonizare de poduri mai
mari și mai mici, conduceri de ape, vaduri, podimentare de teras, provederea pe din jos a părșilor cu table de mozaic, precum și
cu table de cement în diferite colori.

Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primește și oferă garanție.
La dorință servesc bucuros cu planuri și pleniminare de spese.

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier

Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurăietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor.
" " " lemn " 7 "

PRĂVĂLIE DE FLORI

a lui **SCHEFFER EDE**
ARAD, palatul Minoritilor.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

Esecuție:

buchete și cununi după gust
pe lângă prețuri avantajoase.

Comande din provincie execut punctual.

== **Serviciu prompt.** ==

1902. La expoz. agr. din Pozsony: I med. de aur. — 1901 expoz. Timișoara, I diplomă.

PRESSE DE VIN

Cele mai nouă și sistematice presse de vin „Kossuth”, „Kinesem”, Hegyalja și „Acelor-ós” pentru viticultura maghiară.

Cele mai nouă sistematice **== presse cu site duble ==** pentru pressare mare

Calitate superioară: mustul nu atinge niciodată părțile de fer! Manipulare simplă! Mari puteri dezvoltate! Tököly-ul se va putea lua într-o bucată și deodată afară! Un om e suficient la manipulare.

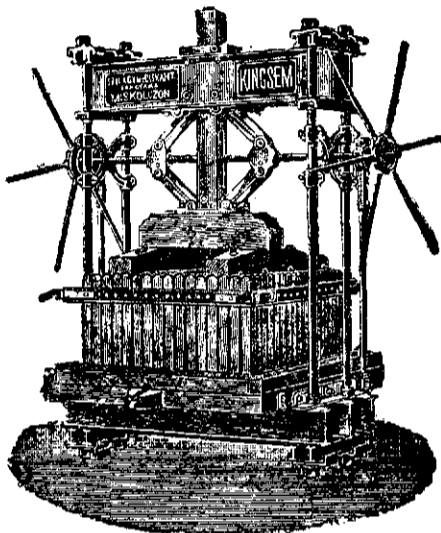
Zdrobitoare de „Villám”, cele mai nouă mașini centri-struguri și de boabe „Villám”, fugale de boabe și zdrobit.

SZILÁGYI ÉS DISKANT
fabrică de mașini, Miskolc.

CATALOG
DE PREȚURI
GRATIS!

1902 expoziție de vinuri: Eger I.
premiu, med. de aur și dip'omă.
— — Prețuri ieftine! — —

1906, expoziția din Oradea-mare I premiu cu diplomă.



Pressele noastre de vin se pot vedea în hala de vin a expoziției din Pécs.

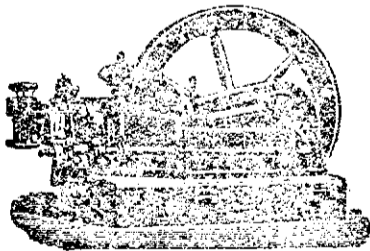
Assael Jakab Fiai

atelier de mașini, pregătitor de motoare
cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrassy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau desen, tot așa efectuăm și dregerea conștiențioasă

de locomobile, mașini stabil și de
trierat, motoare



Pregătim răsquite de cucuz nouă și după
modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini
pentru economie. — Cele trebuincioase pentru
meri, precum și transmisii și roțile pregă-
tim ieftin și prompt.

Tot astfel primim transformarea a tot felul de
motoare de gaz, petrolu și benzin.

Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.



Cu garanție pe mai mulți ani și pe
lângă cele mai favorabile condiții de plată
— recomandă clopotele sale cu patentă ces.
și reg. invenție proprie, cari au avantajul
că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea
unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc.
— se face o economie de 20—30% a
greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer,
ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin
a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și
chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se
clătine turnul.

Recomandă și transformarea clopotelor vechi în coroane
de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor
vechi sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-
solviere neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se
trimit gratis.